

Wenu wa Yahaya

Ucuduwu wa aatagada a nda

Aajiya Yahaya da danai aatagada a nda. U damma ta ili i na we enei atsuma a alavu alavu adama e ili i na Asula o foboi waru ni ili i na yaa fara o ukosu wu uvadi.

Ikaka'a u ta na pasu ta'atsu. U damma ta a na cira vi iwuya ta pe atsuma o uvadi o ulinga, adama o ndolo aza e Itoni o to sowo atsumalima waru a ta kuwa. U yuwan ta adanshi a Magiri'i ma Asula, za na ayi da Yesu. U ta lyuwa aci a ama e iwuya suru na cira na ri a nlangi na Asula. O ukosu, Asula a ta ni iliyinkapa i sa'ani yaa abunda i na waa ca ama a na aa lyuwa elime nu ucasu wo okolo ya Kristi Zamawawa. Ikaka atsuma a aavu'un suru ayi da Asula a ta na akiza waru u ta nu ulyuwu wa aci.

Aatagada a nda wenu wi ili i na ama aa gura ene da shi. Yahaya yuwan ta ulinga ni idanshi ya ama adama u damma cine ili ya zuva i ri. Re ta lo na abunda a na vaa gura reve ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda, amma abajini e ikaka u ta a alanga eteshe waru u vadala shi. Apa abajini e ikaka'a: Yesu Kristi lyuwa ta aci a cu'un vi iwuya suru ubata suru. Urana u ta lo a tawa a na Male na cu'un vi iwuya suru aa tsun le atsuma a mala ma akina, reve zuva sa'avu nu uvadi u sa'avu u tawa ubata u na aza a na o toniyi Yesu aa dana obolo na ayi na asuvu nden.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Adanshi o usokowu diga Yahaya (1:1-8)
2. Alavu alavu a Asulazuva a Wuma (1:9-20)
3. Mpepelime a tyo a'isa e cindere (2:1-3:22)
4. Alavu alavu a aganda de zuva (4:1-11)
5. Aatagada ne erepu e cindere (5:1-6:17)
6. Aganda a makakan ma ndanata ma Asula (7:1-17)
7. Avana e cindere (8:1-11:19)
8. Aagangu na Adodo e re (12:1-13:18)
9. Alavu alavu o uge'etosu wa Asula na mekede (14:1-15:8)
10. Akwanu e cindere o upan wa Asula (16:1-21)
11. A lyuwa ta aci a n'yuwatan ma Asula (17:1-20:10)
12. Uge'etosu wu ukosu (20:11-15)
13. Zuva sa'avu nu uvadi u sa'avu (21:1-8)
14. Urishelima sa'avu (21:9-22:5)
15. Kristi Zamawawa ta kamba babu ujimu (22:6-21)

Yahaya yuwan ta adanshi a aatagada a nda

¹ Apa ili i na Asula o rocoi Yesu Kristi Zamawawa, adama u damma agbashi a yi ili i na Asula aa yuwan nu ujimu shi. Avu Yesu lyungu malingata ma yi u roco agbashi a yi Yahaya† ili'i. ² Reve Yahaya damma ili i na we enei biti adama e ikaka ya Asula na adama e ili i na Yesu Zamawawa dammai ni ili i na u yuwain waru. ³ Asula a ta zuwaa za na ee dewushe ama idanshi yi ikaka i nda nu unā aba'un, waru u ta zuwaa za na uwwai reve u yuwan tsutoni na ayi aba'un. Adama a na mantsa ma yuwan ta zuzu a na ili i nda yaa fara.

Yahaya casa ta a'isa a aza e Itoni e cindere

⁴ Apa mepepelime ma na Yahaya danai a tyo ubata wa a'isa a aza e Itoni e cindere a na a ri a Asiya.*

N ta avasa Asula o roco du isa'ani na asuvu nden a yi. Asula ayi da za na ri lo diga o ufaru, u ta lo gogo, za na waru ri lo a tawa. Waru nan ruhu e cindere a na a ri a makakan ma ndanata n tsugono tsa Asula o to roco du isa'ani na asuvu nden. ⁵ Ne da waru Yesu Zamawawa za na a zuwayi ucira o udansa wa amayun adama a Asula. Ayi da za na fara 'yoyin atsuma a akwakwa. Ayi da mogono mo tsugono mo ngono mu uvadi.

Ayi da za na ciga ntsu, waru ayi da u zuwa ntsu tsu la'a ucira wu unusu u tsu ana wo ocoi mpasa reve u kuwa adama a tsu. ⁶ Adama o ndolo reve wo o'woto tsu mmaci ma yi nan ganu a yuwusaan Asula Dada va yi aganda. Tsugbain nu ucira babu ukotu za va Yesu Zamawawa da! Ami.

⁷ Kalyuwai, ayi da ndolo a tawa e eleshe! Koyan da te ene yi, hali na aza a na a zuwa a sapa niyi ni ibata, waru elentsu o uvadi suru a ta shon lon adama a yi. Ne da, u to o'wo ne! Ami.

⁸ Asula Zagbain damma ta, "Amu da Alfa† na Omiga.† U ta dansa amu da Ufaru waru amu da Ukosu. Amu da za na ri lo gogo, n ta lo diga o ufaru, za na waru ri lo a tawa. Amu da Asula Mogono me Ili Suru."†

Yahaya ene ta Zamawawa na 'yoyin

* **1:4** "Asiya" e ida ya Roma ayi da akapi e ida ya Tukiya. † **1:8** Alfa na Omiga idanshi yu ufaru na yu ukosu yi ifani i Tsheleni tsa da, u ta dansaa tsu Yesu ta lo kafu a yuwan ili i ro waru u ta dana lo babu ukotu.

⁹ Amu da Yahaya, za du atsuma e Itoni ya Yesu Zamawawa, waru o bongi mu ta cine o bongi ndu. N ta atsuma o tsugono tsa Asula cine adu fo i ri. Waru n ciga n 'yuwan n yuwan ankuri n kaBa asuvu na atsumalima a va cine yaa yuwusan. A caco mu ta nden mu u'wa wa ali a Batamusa, ida i memere ma mini, adama a alajiya e ikaka ya Asula na amayun a na Yesu Zamawawa rocoi. ¹⁰ O urana wu Zagbain, reve Ruhu va Asula shiton wuma u va, reve mu uwwa abajini o udyo tse mesun ma aavana acapa a va. ¹¹ Avu udyo'o u damma, "Dana atsuma a aatagada ili i na ve enei reve vu lyunguwa a'isa a aza e Itoni a na a ri e ilyuci i cindere i nda: Afisu, na Simirina, na Birigamu, na Tayatira, obolo na Sadisu, na Filadalifiya na Lawudikiya."

¹² Reve n vadala adama me ene za na aa yuwusan adanshi na amu, avu me ene wisawatan wi ifitila i cindere i na a yuwain na zinariya. ¹³ E memere ma wisawata'an, vuma dana ta pe na rotsoi vadilima. U dana ta wotowu na atugu a gbagbain a na a rawai a ana a yi, na mapadi mo umuna ma na a davai na zinariya ukanda'u a makakan ma yi. ¹⁴ Anji a yi u'uri puwu ana tsikilu, esu a yi waru e ikanasa tse elentsu a akina. ¹⁵ Ana a yi waru a madala tsu rumushili na aruma a tsu ruma reve o gboro yi, udyo wa yi u rotso ta magugwa ma mini ma abunda. ¹⁶ Reve u guza italyo'o i cindere o ukere usa'ani wa yi, na matsun me pe'eni ma na e tewein ma na re o utusa o una wa yi. Urewesu wa yi a madala tse ekan o urana a aci.

¹⁷ Ana me ene niyi, reve n kadato a makakan ma

yi n jingada shi. Avu u kuruwa mu ukere usa'ani wa yi reve u damma, "She vu uwwa wovon wan, amu da Ufaru nu Ukosu. ¹⁸ Amu da za na aa casu wuma. N shi ta n kuwa, amma gogo n ta wuma u na u ri n koto shi. N ta na mkpatu'utsu n na maa casu mu ucira u na maa kpatu'wa ko m baru ubata u na akwakwa a ri, reve n kambato le wuma.

¹⁹ "Vu dana atsuma a aatagada ili i na vee inda gogo suru ni ili i na yaa tawa elime. ²⁰ Nda ucuuwu wu usokowu wi italyo'o i cindere i na ve enei o ukere usa'ani u va'a, na wisawatan u zinariya wi ifitila i cindere: Wisawatan i cindere'e a'isa a aza e Itoni e cindere a da, ele waru italyo'o i cindere'e nlingata ma Asula n cindere n na maa kalyuwusa a'isa a aza e Itoni e cindere a da."

2

Ikaka a tyo Afisu

¹ Reve u damma mu, "Dana mepepelime ma nda a tyo a malingata ma Asula† ma aa'isa a aza e Itoni† a lyuci va Afisu. Za na guzai italyo'o i cindere o ukere usa'ani wa yi'i, za na waru ri a mmalu e memere ma wisawatan wi ifitila i cindere, u ta lyungusa wu ikaka i nda: ² N reve ta ili i na vaa yuwusan suru, me ene ta ulinga wa amayun na maka ba ma asuvu ma abunda ma wu. N reve ta a na vu 'yuwain ama e iwuya. Vu lyungwa ta aza a na a dammai ele ajiya a da, agba na amayun ne da shi, reve vu cina le aza e epen a da. ³ Vu yuwan ta ankuri vu ka ba asuvu ni ifongi adama a va, waru okolo a wu a tu uka bu kuci atsuma e itoni i va.

⁴ "Agba n ta bara wu adama e ili i ro. Vu buwa e icigi ya aza a wu aza e Itoni cine vu yuwain ana

vu fara usu numu shi. ⁵ She vi icina ununa vu riyai atsuma o unusu wan! Vu vadala reve vu lyawa mayan mo unusu, reve vu yuwan ununa vu yuwain ana vu fara usu numu. Na vu lyuwa elime nu unusu, n ta tawa n ca wu oforo n tawa wisawatan u fitila wa wu ubata u na u ri. ⁶ Amma n ta cuwa wu adama e ili i sa'ani i na vaa yuwusan. Vu 'yuwan ta ili i na otoni a Nikola* aa yuwusan, ununa amu fo n 'yuwain ili i na aa yuwusan.

⁷ “Za na ri na atsuvu, wu uwwa ili i na Ruhu aa dansaa a'isa a aza e Itoni! N ta lyawa za na biti lyuwai aci u lyuwa muwun mu udanga n na n tsu ca wuma, za na ri atsuma o u'wa u wivuwunfu zuva.”

Ikaka a tyo Simirina

⁸ Reve u damma mu, “Dana mepepeline ma nda a tyo a malingata ma Asula ma aa'isa a aza e Itoni a lyuci va Simirina. Za na ayi da Ufaru waru ayi da Ukosu, za na kuwai agba wo o'wiso ta wuma, ayi da waa lyungusaa wu ni ikaka i nda: ⁹ N reve ta na atsumalima a wu nu ulambu wa wu, agba vu ta nu utsuru! N reve ta ni ili i babu ulobonu i na ama o ro a dansa a aci a wu. A ta dansa ama a Asula a da, agba ne da a ri shi na amayun. O6olo a ama a da a na a ri aza a Male. ¹⁰ She vu uwwa wovon wan, na vu yuwan majiyan ma atsumalima ma na vu ri azama vu sowo. N ta dansaa wu, Mekerencesu ma ta zuwa le a lyungwa wu a zuwa ozo o ro a du o u'wa wa ali, waru o to bongi wu hali rana kupa. Vu guza mejeje, ko nu u shi wo o'wo a to una wu, n

* **2:6** Aza a na oo tono Nikola ama o ro a da a na aa yuwusan uritosu we epen aza a na a cigai ama a yuwaan amali aganda reve waru a yuwan unusu u tsipere.

ta ca wu wuma u babu ukotu vadamma ookokolo† wo o'wo wu iliyinkapa adama a na vu lyuwai aci.

¹¹ “Za na ri na atsuvu, wu uwwa ili i na Ruhu aa dansaa a'isa a aza e Itoni! Za na biti lyuwai aci e iwuya, woo sowo atsumalima o ukwa we ire shi.”

Ikaka a tyo Birigamu

¹² Reve u damma mu, “Dana mepepeline ma nda a tyo a malingata ma Asula ma aa'isa a aza e Itoni a lyuci va Birigamu.† Za na ri na matsun me pe'eni ma na e tewein ma na re va yi, ayi da za na a lyungusaa wu ni ikaka i nda: ¹³ N reve ta vu ta nden atsuma a lyuci na Male† ma ri o tsugono. Avu za vi Itoni† va amayun a da, waru vu kuda a usu mu shi, ko ke'en. Vu usu ta a mantsa ma na a zuwai o unai Antiba adama e isa'ani ya yi a lyuci du, ubata u na Male ma ri o tsugono. Antiba rocosu ta ama a na ayi za vi Itoni va amayun a va a da a adanshi ni ili i na u yuwusain.

¹⁴ “Agba n 'yuwan n ciga m bara wu adama e ili i ro. Ozo o ro atsuma a du o to tonon uritosu wa Balam,† za na rocoyi Balak cine waa zuwa aza a Isra'ila† a yuwan unusu. ◇ Balam gbagba le ta a tama inama i na ama a padayi amali a na a yuwusaan aganda. Waru u zuwa le ta a yuwan tsipere. ¹⁵ Ununa aza a Isra'ila a yuwain unusu, ne da waru ozo o ro a du a yuwain unusu ana o toniyi uritosu wo otoni a Nikola. ¹⁶ Gogo vu vadala vu

† **2:12** Atsuma a lyuci gbain va Birigamu, a'isa a dana ta lo ubata u na ama a yuwusayin mogono ma Roma aganda tsa Asula. Zuzu na ayi abajini a masa'a a dana ta lo ubata u na a tsu yuwaan amali a Zafasa aganda. Birigamu abajini a lyuci a da na Male ma dana a yuwusan tsugono atsuma o uva. ◇ **2:14** Mkc. 25:1.

lyawa nusu vā wu! Nā vu yuwan ne shi, aa jima shi n tā tawā wu reve n yuwan nlangi na ama o ndolo nā matsun me pe'eni ma na moo utusā o unā u va.

¹⁷ “Za na ri na atsuvu, wu uwwa ili i na Ruhu aa dansaa a'isā a aza e Itoni! N ta ca za na biti lyuwai aci atsumā a mana† na o sokoi.† Waru n ta ca za suru aatali a uri a na a danai aala a sa'avu de. Za na ushiyi aatali a nda a da goon ee reve aala a nda.”

Ikaka a tyo Tayatira

¹⁸ Reve u damma mu, “Dana mepepelime ma nda a tyo a malingata mā Asulā mā aa'isā a aza e Itoni a lyuci va Tayatira. Mawun mā Asulā, za na esu a yi e ikanasa tse elentsu a akina waru za na ana a yi a ri a madala tsu rumushili na o gboroi de, ayi da za na lyunguwa nuwu ni ikaka i nda:

¹⁹ N reve tā ili suru i na vaa yuwusan. N reve tā a na i cigalai waru adu otoni a amayun a va a da. N reve tā cine i kambulai, waru n reve tā a na vu kabai asuvu na ankuri. N reve tā a na gogo vu ta yuwusan upasu nā cine vu yuwusain ana vo o'woi za vi Itoni va cacawu.

²⁰ “Agba n ciga n 'yuwan m bara wu adama e ili i ro. Vu geshe ka ndolo Yezebe shi, za na a yuwusan epen a na ayi vumavasulā da. Ana u ri o uritosu a pususan agbashi a va ana, adama a yuwan tsipere waru a lyuwusa ilyalya i na a cayi amali. ²¹ N ca yi tā mantsa u vadala u lyawa nusu va yi, agba avu u 'yuwan a lyawa tsushakala. ²² Adama o ndolo,

† **2:17** Aza a Isra'ila a usu tā a na Irimiya vumavasulā soko tā upondo u mana u na a shi a zuwai atsumā a Akpati a Nzuwulai. A tyo o ukosu, a tā tsurā ili i nda waru u ta lyuwato ama.

n ta zuwa wo o'wo ubanakun. N ta zuwa aza a na a yuwusan tsipere na ayi o sowo atsumalima lon. N ta yuwan ili i nda gogo shede na a vadala a lyawa mayan me iwuya i na aa yuwusan. ²³ N to una otoni a yi. Reve a'isa a aza e Itoni suru e reve a na n revei majiyan ma za suru waru ni ili i na a cigai suru. N ta ca za suru atsuma e le atsumalima cine unusu wa yi u ri. ²⁴ Ozo o ro a du atsuma a Tayatira o toni uritosu wa yi shi. Koto i rito ili i na otoni a yi e deyi 'Ili yu usokowu i gbain i Male' shi. N ta ni ili i ta i na maa damma du: ²⁵ I lyuwa elime ni itoni i va na amayun hali she na n kamba.

²⁶⁻²⁸ “N ta lyawa za na lyuwai aci u dana na cu'un vu ucira u na waa yuwan tsugono tsa na Dada va ca numu. N ta yuwaan ne za na lyuwai elime na mayan me ili i na n damma niyi u yuwan, hali a tyo mantsa mo ukosu wu uvadi. N ta ca yi ucira u na waa yuwan tsugono tsu uvadi suru. Nu u yuwan tsugono tsa nda, u ta dana usuduwu, waru u ta kpasu'wa le reve o boso le miri-miri ununa ama o tsu boso mpondo mo olo'o. Waru n ta ca yi talyo'o na tsi ikana na wasasa, § iroci yu ulyuwu wa aci wa yi. ²⁹ Za na ri na atsuvu, wu uwwa ili i na Ruhu aa dansaa a'isa a aza e Itoni!”

3

Ikaka a tyo Sadisu

§ 2:26-28 Talyo'o vu usana: Adama a na ama na abunda a mantsa mo ndolo a usu ta a na italyo'o i tsu zuwa ta ili i na i cina nle atsuma a wuma u le, a ca tsugbain a tyo a talyo'o na la'ai ucira a ta dansa u tu unata cine Zamawawa a yuwusan tsugono tsu uvadi maɓula.

¹ Reve u damma mu, “Dana mepepelime ma nda a tyo ubata u malingata ma Asula ma aa'isa a aza e Itoni atsuma a lyuci va Sadisu. Za na ri o tsugono tsa nan ruhu e cindere a na aa yuwusaan Asula tsugbashi, waru za na banai italyo'o i cindere, ayi da u lyunguwa nuwu ni ikaka'a: n reve ta ili i na vaa yuwusan. Ama a ta dansa gashi vu ta wuma, ashe gba akwakwa a da vu ri amayun. ² 'Yon! Vu buwa nu ucira gbain shi, u ciga ta mokotoo. Adama o ndolo vu gbamato ili i na vu ri na ayi. Me ene ta ili i na vaa yuwusan u rawa ili i na Asula a va a ciga nuwu vu yuwan shi. ³ She vi icina ni ili i na o rito nuwu, ni ili i na vu uwwai wan. Toni yi, vu lyawa unusu wa wu. Na vu 'yon shi, n ta tawa mantsa ma na vu zuwai shi, cine vivu tsu tawa. ⁴ Ozo o ro atsuma a du aza a na a ri pe atsuma a Sadisu koto i lungusa itana i du nu unusu shi. Ama a nda o to oto itana i uri reve a wala obolo na amu adama a na a rawa ta a yuwan ne. ⁵ Vuma na lyuwai aci o unusu biti, u to oto itana i uri cine ama a nda a yuwain. Ma kimusa aala a vuma ndolo na a danai atsuma a aatagada a ama a wuma wa amayun shi. Na mi isawan a makakan ma Dada va obolo na nlingata ma yi aza a na a yuwusaan yi aganda, babu usan u da maa damma a na n reve yi ta.

⁶ “Za na ri na atsuvu, wu uwwa ili i na Ruhu aa dansaa a'isa a aza e Itoni!”

Ikaka a tyo Filadalifiya

⁷ Reve u damma mu, “Dana mepepelime ma nda a tyo a malingata ma Asula ma aa'isa a aza e Itoni atsuma a lyuci va Filadalifiya. Za na ri na

akiza na amayun u tu ubanu na makpatu'utsu ma Dawuda.* Nu u kpatu'wa unantsu babu za na aa gura kpatu yi. Waru nu u baru yi, babu vuma na aa kpatu'wa yi. Ayi da za na lyunguwa nuwu ni ikaka i nda: ⁸ N reve ta ili i na vaa yuwusan suru. N reve ta a na ama a tara nuwu tsa vuma gbain shi. Waru vu toni ta uritosu u va, koto vu damma, 'N reve Yesu shi shi.' M kpatu'wa ta de unantsu a makakan ma wu, za na vuma aa gura kpatu yi shi. ⁹ Gogo vu te ene ili i na maa yuwan na ama a na a ri o tonon Male. Ele a damma ta a na ama a Asula a da, agba epen a da le. N ta zuwa le a tawa a kingyo a makakan ma wu. Ne da ee reve a na n ciga nuwu. ¹⁰ Vu yuwan ta ankuri vu kaba asuvu cine n damma nuwu vu yuwan. Adama o ndolo, n te geshe wu a mantsa ma na maa lyungwa ama o uvadi, na n zuwa le a uwwa atsumalima a abunda. ¹¹ N ta lo a tawa gogo. Vi isawan ugbamu atsuma o ucawu wo okolo a wu, tsara nanza usa ookokolo a wu wan, za na vaa ushi adama a na vu lyuwai aci. ¹² N ta zuwa vuma na lyuwai aci e iwuya wo o'wo aatsura a na a tsu bana u'wa u gbain ubata u na maa yuwusaan Asula aganda. Vuma nda ta dana de kuci. N ta dana ala e re a lipu va yi, aala a Asula a va, waru na aala a Urishelima† Sa'avu, ayi da aala a lyuci gbain va Asula a va, za na aa cipa ubata wa Asula de zuwa. N ta danaa yi waru a lipu va yi aala a sa'avu a va.

¹³ “Za na ri na atsuvu, wu uwwa ili i na Ruhu aa dansaa a'isa a aza e Itoni!”

* **3:7** Makpatu'utsu ma Dawuda urevu wa yi ayi da u ta nu ucira u na waa yuwan tsugono.

Ikaka a tyo Lawudikiya

14 Reve u damma mu, “Dana mepepelimé ma nda a tyo a malingata ma Asula atsuma a aa'isa a aza e Itoni a lyuci va Lawudikiya. Ayi da Za na Ri Ne. Waru ayi lyusu va abula da waru u tsu yuwusan ta adanshi a amayun kuci. O ure wa yi u da Asula a yuwain ili suru. Ayi da u lyunguwa nuwu ni ikaka i nda: 15 N reve ta ili i na vaa yuwusan suru, vu ri usu[†]wu shi, agba vu ri utanu shi. U shi ta la'a ulobonu na vu ri za ta. 16 N ta 'yuwan wu adama a na vu ri damu. 17 Vu damma, 'N ta nu utsuru, waru m bolotowo ta aciyawa ili ya abunda. N ciga ili i ro shi, ko ke'en.' Agba vu reve cine vu ri shi na amayun: ili i wono i da vu ri, ni iliyali, ko ili i ta vu ri na ayi shi, irumba i da vu ri, waru vu ta ata[†]bu. 18 Adama o ndolo, n ta casu wu asala vu tsula zinariya na maa winasa. Zinariya na e jeruwetoi da waru a lapula yi ta. Tsula yi tsara vo o'wo za vi ikebe. Ciga 'yuwan tsula itana i uri adama vo otoo aciyawu, tsara waru vu lyawa a uwwusa wono a na ama a te inda wu ata[†]bu. Ciga 'yuwan vu tsula mani'in ma aguma tsara vu putala e esu, tsara vu gura ene.

19 “N tsu bara ta avu waru n ca ama a na n cigai biti oforo. Vu yuwan atyo a na vaa gura, avu vu vadala vu lyawa mayan mo unusu. 20 Vu zuwa atsuvu, amu da nda mishin o ukobu wu u'wa wa wu a yuwusan, 'Azo'wa!' Vuma na uwwa numu

† 3:15 Ubata u nda 'usu[†]wu' u ta nu urevu za na cayi aciyayi atsuma o ulinga wu Zamawawa na amayun, (Vu yuwan atyo a na vaa gura) nu 'utanu' u ta nu urevu ulambu wu ucawu atsuma o ulinga wu Zamawawa.

avu u banu mu n uwa, n ta uwa pe atsuma o u'wa'a avu n lyuwa obolo na ayi.

²¹ “Aza a na a lyuwai aci, a ta danu zuzu na ndanata n tsugono tsa va, cine amu ana n lyuwai aci, avu n danu zuzu na ndanata n tsugono tsa Dada va.

²² “Za na ri na atsuvu, wu uwwa ili i na Ruhu aa dansaa a'isa a aza e Itoni!”

4

Yahaya ene ta zuva

¹ Ana me enei ili i nda n kotoi, reve me enishe alavu alavu nu unantsu u na a kpatu'wai a tyo zuva. Reve vuma na ri nu ucyo vadamma aavana yuwisan adanshi na amu, u damma, “Kumba a tawa pa nda n to roco wu ili i na yaa fara na nda koto.” ² A jima shi reve Ruhu va Asula golobushi numu, avu me ene pe atsuma a zuva'a ndanata n tsugono n na nanza ri nden. ³ Za na ri de nden te ikanasa madu-madu ne ekan a na a ri ushili na mini ma avu'un gashi atali e ikebe lon. Kambu kandaruwa ta ndanata n tsugono'o e ikanasa. ⁴ Ndanata ushin na aza a nashi n kandaruwa ta ndanata m mogono'o. Azagbain ushin na aza a nashi a dana ta de nden. O oto ta atugu a uri no okokolo a zinariya a aci e le. ⁵ Ili i nda a to utusa diga a ndanata m gbai'in: imadatsu, na agiri'a, na tsata. Akata a akina e cindere, aza a na a ri nan ruhu e cindere a Asula, a dana ta a madala elime a ndanata n tsugono'o. ⁶ Waru, ubata u na u danai uru'u elime a ndanata'a u ta gashi mala ma na a yuwain tsa madubi tsa na vaa gura ene ili ye elime.

Ili i wuma i nashi i kandaruwā tā ndanāta'a, ebele a yi suru. Ili i wuma i nda a dānā tā wupalu ne esu elime nā acapā.

⁷ Za vu ufaru dānā tā na aaci gashi kamu. Za ve ire dānā tā na aaci gashi oogono a nan. Za va ta'atsu gba shi u dānā tā nu urewesu gashi urewesu u vuma. Za vā nashi dānā tā gashi aakuru a na a ri a tsu'yan. ⁸ Ili i wuma i nashi i nda suru a tā ne evelu a tāli tāli, waru a tā wupalu ne esu, hali na a mpakatalai me evelu'u. Ayin nu urana a lyawa ucanasa wi ishipa shi:

“Zagbain tā na akiza. U tā na akiza. U tā na akiza.

Ayi dā Asulā Mogono me Ili Suru Suru.

Ayi dā za na ri lo diga o ufaru, waru u tā lo gogo, za na waru ri lo a tāwā.”

⁹ Ili i wuma i nda a lyuwa tā elime a cibalasa za na ri nden a ndanāta n tsugono'o. Waru a ta casu yi fo tsugbain waru o godyusho yi. Ayi dā za na yuwain wuma babu ukotu. ¹⁰ A mantsa mā tā waru azagbain ushin nā aza a nashi'i a kingyo tā elime a za na ri nden a ndanāta n tsugono'o. Waru a mantsa ma na a yuwusaan za babu ukotu'u agandā, avu a zuwa okokolo e le elime a ndanāta'a reve a damma,

¹¹ “Zagbain tsu nā Asulā a tsu,

vu rawa tā vu ushi tsugbain,

tsugono nu ucira adama a na vu rawa tā vu ushi le.

Avu dā vu yuwain ili suru,

waru vu zuwa le tā a dānā wuma cine a ri adama a na vu ciga nle ne.”

5

Magiri'i ma kpatu'wa ta aatagada

¹ Ili i na me enishei atsuma a alavu alavu a va ayi da za na danai nden a ndanata n tsugono, u guza ta aatagada a na a katalai a na a danai uga'an na a danai de idanshi a pasu ra.* Asula a kutsulu yi ta avu u sura yi ulobonu ne erepu o urotsu† e cindere.† ² Waru avu me ene malingata ma Asula mo ucira, za na dammai na abajini o udyo: “Zane da rawai u rabuwa erepu a aatagada a nda avu waru u kpatu'wa yi?” ³ Agba atsuma a zuva ko o uvadi ko zala vu uvadi a tsura vuma na rawai na waa kpatu'wa yi avu u denuna shi.

⁴ N dana ta e mesun lon, adama a na babu vuma na rawai u kpatu'wa aatagada o ndolo reve u deyinuna. ⁵ Avu zagbain ta atsuma e le damma mu, “Lyawa mesun! Kalyuwa, ndede vuma na lyuwai aci. A tsu de yi ta Kamu, mogono ma gbain ma na mo utai o ugundo wa Yahuza.† Ayi da ikyun i Mogono Dawuda ana akaya a gbain a yi. Ayi da waa gura rabuwa erepu e cindere'e reve waru u kpatu'wa aatagada'a.”

⁶ Me ene ta Magiri'i mishin zuzu na ndanata n tsugono'o. Ili i wuma i nashi i kandaruwa yi ta obolo na azagbain. Lipu va yi rotso ta gashi a pada yi ta o una u kucci. U ta na avana e cindere ne esu e

* **5:1** Aatagada o ukatalu: Atsuma a rana ndede a tsu yuwan ta aatagada a avu'un o uga'an reve a katala yi a madanga. † **5:1** Atsuma a rana ndede a tsu baru ta mepepelime ma na a danai ne 'erepu' reve a zuwa iroci yi za na dana niyi. Na a kpatu'wa yi, erepu'u u tsu rabuwa ta waru babu vuma na a gura kpatu yi tsu ufaru. She za na za vi ili cayi ucira u da goon waa gura kpatu'wa erepu o urotsu o ndolo.

cindere, ele da nan ruhu e cindere va Asula a na u lyunguyi a tyo pasu suru atsuma o uvadi. ⁷U 'yawa ta u ushi aatagada a na za na danai nden a ndanata n tsugono'o n danai uguzu na ayi o ukere usa'ani. ⁸Ayi pe atsuma a mayan tsundolo, avu ili i wuma i nashi na azagbain ushin na aza a nashi a kadato a makakan ma yi. Za suru dana ta na kumburu na aakwanu a na a yuwain na zinariya za na u banai o ukere wa yi. Akwanu o ndolo a dana ta tapu ni ili i maguru na o o'woi o una wa avasa a ama a na aa yuwusaan Asula aganda. ⁹Avu a cana ishupa i sa'avu i nda:

“Avu da vu rawai vu tara aatagada'a avu waru vu rabuwa erepu o urotsu wa yi avu vu kpatu'wa yi.

Ili i na i zuwai ayi da ama o una wu ta, dada mpasa ma wu mo o'woi atsupu ana vu tsupayi gundo, ne elentsu, na ama, ni ida, avu gogo o o'wo ama a Asula.

¹⁰Vu kambato le ta o o'wo mmaci ma yi nan ganu aza a na a yuwusaan Asula aganda. Waru a ta yuwan tsugono atsuma o uvadi.”

¹¹Avu n kalyuwisa, dada mu uwwai nlingata ma Asula e ishupa. A dana ta abunda lon a la'a ta ucira u na vuma a gura kece le. A kandarawa ta ndanata n tsugono'o, ni ili i wuma na azagbain. ¹²A dana ta e ishupa na abajini o ufyo:

“Tsu ta yuwaan Magiri'i ma na o unai ica, waru adama a abajini o ucira a yi, nu utsuru, nu urevu, nu ukadu wa yi. U ushi tsugono na tsugbain ni ica suru suru!”

¹³ *Avu* mu uw^uwi^sa ili i na i ri wuma suru e ishⁱpa, ele aza a na a ri pe zuva suru, nu uvadi, na za^la vu uvadi, na mala. Apa ishⁱpa i na aa yuwusan:

“Za na ri nden a ndanata n tsugono obolo na Magiri'i a ta ni ica na tsugono na tsugbain nu ucira kuci babu ukotu.”

¹⁴ *Avu* ili i wuma i nashi'i a usu, “Ne dada u ri!” *Avu* azagbai'in a kadato avu a yuwaan yi aganda.

6

Magiri'i ma rabuwa ta erepu

¹ Reve me ene Magiri'i'i a rabuwusa eerepu o ufaru atsuma a aza e cindere a aatagada'a. *Avu* mu uw^uwa za ta atsuma e ili i nashi i wuma u damma nu u^ofo u na u ri gashi tsata, “Tawa!”

² Reve n kalyuwa, avu me ene do uri. Za na kumba niyi dana ta nu utan, reve u ushi ookokolo. Reve u kara o uta gashi za na lyuwai de aci o uvon na abunda, waru u ta dashi lyuwisa aci.

³ Reve Magiri'i'i ma rabuwisa eerepu e ire, reve mu uw^uwa ili i wuma i ire i damma, “Tawa!” ⁴ Reve do ro na ri ushili gashi akina o uta. Za na kumba niyi u ushi ta ucira u na waa zuwa ama a yuwan nlangi atsuma o uvadi, adama o unulai atsuma o uvon. Za na kumba niyi ushi ta matsun me pe'eni ma gbain.

⁵ Reve Magiri'i'i ma rabuwisa eerepu a ta'atsu, reve mu uw^uwa ili i wuma ya ta'atsu adansa, “Tawa!” Reve n kalyuwa, avu me ene do lima. Za na kumba niyi u tu uguzu ni ili yu uritosu yu ume o ukere wa yi. ⁶ Reve mu uw^uwa ili i ro gashi u^ofo o utusa e memere me ili i wuma i nashi. *Avu* u^ofo'o

u damma, “Ikebe i na nanza tsu tsura o ulivu u ta,* ayi da a tsu tsupa o una u makundatsu ma ta ma yitabo.† Waru na abunda e ikebe i daɗa aa tsupaa nkundatsu n ta'atsu mi ishina. Waru she i lungusa mani'i'in na masayan ma inabi† wan.”

⁷ Reve Magiri'i'i ma raɓuwisa eerepu a nashi a aatagada'a, reve mu uwwa ili i wuma ya nashi i damma, “Tawa!” ⁸ Avu n kalyuwa reve me ene do vu ukporu. Za na aa kumbusa yi u ta na aala Ukwā, waru za ro ta lo za na a tsu de Ukwisa oo tonon za vu ufaru zuzu. Asula e ne'eshen ta ama o uvadi abaci a nashi. Ukwā nu Ukwisa a ushi ta ucira u na oo una aabaci a ta e le atsuma a abaci a nashi'i nu uvon, na ambulu, na mɓala icu'un icu'un, ne ekere e inama yu una.

⁹ Reve Magiri'i'i ma raɓuwisa eerepu a tawun. Reve me ene kwisa va ama o ro e ikyun i masa'a. Ele nda ele da aza a na n'yuwatan mu unai adama a na a dammai ikaka ya Asula na amayun. ¹⁰ Reve kwisa'a a saala na abajini o uɗyo adansa, “Asula Mogono me Ili Suru Suru, vu ta na akiza na amayun! Tsu te ipati ya wu, she vu jima wan vu ge'eto reve waru vu ca aza a na o una ntsu atsuma o uvadi atsumalima.” ¹¹ Asula a ca ta za suru atsuma e le utugu u uri avu u damma le a yuwan ipiri ya ankuri wa'a ne'en. A yuwan ne hali she na n'yuwatan n le mu una aza e le a agbashi na aza e le cine o una nle hali she no o shiton abunda a na a cigai.

¹² Reve me enishe Magiri'i'i a raɓuwisa eerepu a tali. Reve a yuwan uramosu wi ida nu ucira.

* **6:6** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da “dinari ta.” Kalyuwa Ucuɗuwu wi “Ikebe.”

Reve urana u lyawa e ikanasa, avu a yuwan irumbu kpara-kpara. Reve woto u suluwan saan ana mpasa. ¹³ Reve italyo'o i riya diga zuva a tyo o uvadi cine biri na ri igishi tsu riya diga o udanga na a yuwan upepu wu ucira. ¹⁴ Avu eleshe a puwan gashi a katala ta avalu avu a tara yi a kara. Avu nsasan suru ni ida i memere ma mini suru a lyawa bata le adama e ijingadu yi ida'a.

¹⁵ Reve ama suru, hali na ngono, a yuwan ukadu a pa'an atsuma a abanu ko e memere ma atali o uga'an atsuma a nsasan. Ama a nda fo a yuwan ta ukadu u na aa pa'an: Ama a gbagbain o ulinga u gwamnati, nan yali a asoja, aza o utsuru, ama o ucira, na akapi a ama suru, ko na agbashi a da ko na agbashi a da shi. ¹⁶ Reve a kara e desu vu nsasan na atali adansa, "Tsu te ipati i du, riyaa ntsu tsara i pala tsu adama za na ri nden a ndanata n tsugono me ene tsu wan, waru Magiri'i'i ma tsura u ca tsu oforo shi." ¹⁷ Amayun a da nnu Urana u na Asula na Magiri'i'i maa ca za suru oforo ma tawa, ko za a la'a oforo a nda shi.

7

Ama a Isra'ila a na a zuwai urotsu

¹ Ana ayi ndolo kotoi, avu me ene nlingata ma Asula n nashi mishin e ebele a nashi o uvadi e geshei upepu nashi tsara upepu u lapa uvadi ko mala ko udanga wan. ² Avu me enishe malingata ma Asula mo ro mo uta asana, u dana ta ni ili yu urotsu i na i tsu zuwa urotsu wa Asula a wuma. U de ta nlingata n nashi'i aza a na a cayi ucira a ca uvadi na mala atsumalima lon na abajini o udyo. ³ Reve malingata'a u damma, "She i lyawa upepu

u lungusa idā, ko mala, ko uḡanga wan, she na tsu zuwa rotsu e icin ya agbashi a Asulā a tsu ni ili'i." ⁴ Mu uwwa tā ana u deyi nu ucira ilaamba ya aza a na nlingata mā Asulā n zuwayi urotsu wā Asulā e icin i le. Laamba'a ḡana tā ukpakukupa ukpaku nu ukpakukupa amunga nu ukpakukupa unashi (144,000). Ama a nda'a o utā tā diga o gundo va ama a Isra'ila kupa ne ejere. Ele ḡa aza a na nlingata mā Asulā n zuwayi urotsu:

⁵⁻⁸ A yuwaan tā ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Yahuza,† a yuwaan tā ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wā Roben waru urotsu.

A yuwaan tā fo ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Gado, na ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Asha.

Waru a yuwaan tā ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Nafutali, aḡu waru a yuwaan ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Manasa.

A yuwaan tā ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Saminu, na ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wā Levi.

A yuwaan tā ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Isaka, aḡu a yuwaan ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wā Zebelun.

A yuwaan tā ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wā Isuhu, waru

a yuwaan ta ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Banyami.†

Suru suru a yuwaan ta ama ukpakukupa ukpaku nu ukpakukupa amunga nu ukpakukupa unashi (144,000) urotsu.

Abajini o obolo a yuwaan ta Asula aganda

⁹ Ana ayi ndolo kotoi, avu n kalyuwa dada me enei de obolo a ama a la'a ta abunda a na vuma aa gura kece le suru. O uta ta atsuma e ida, o gundo, na ama, ne elentsu suru, avu e isawan a makakan ma ndanata n tsugono na Magiri'i'i. O oto ta atugu a uri, suru nle a guza ta ashuwa-shuwa e ekere e le. ¹⁰ A dana ta a yisaali na abajini o ufoyo,

“Asula a tsu a da obolo na Magiri'i'i a wawa ntsu, Asula a tsu u ta nden a ndanata n tsugono.”

¹¹ Nlingata ma Asula'a suru obolo na azagbain ni ili i wuma i nashi'i a dana ta lo mishin zuzu na ndanata n tsugono. A kadato ta a ndanata n tsugono avu a yuwaan Asula aganda. ¹² A dana ta adansa,

“Tsu ta dansa Asula a tsu a ta mgbain,

Lyawa tsu yuwaan niyi ica,

tsu ca niyi tsugbain nu urevu,

tsu to godyusho yi,

u ta nu ucira nu ukadu,

aza a yi a da suru babu ukotu.

Lyawa wo o'wo ne!”

¹³ Avu zagbain ta ece mu, “Nan zane da gba aza a na o otoi atugu a uri? Te da o utai?”

¹⁴ Avu n usu, “Zagbain, n reve shi, amma avu vu reve ta.”

Reve u damma mu, “Ele nda ele da aza a na a yuwain ankuri a kabai asuvu na atsumalima agba

a kuwā shi. A za'wa ta atugu e le cece na mpasa m Magiri'i za na zuwai o o'woi u'uri.

¹⁵ “Adama o ndolo a ta mishin a makakan ma ndanata n tsugono tsa Asula.† A ta yuwusaan yi aganda urana na ayin atsuma a Aa'isamapada a yi. Waru za na ri nden a ndanata'a u ta danu obolo ne ele tsara u kalyuwa le ulobonu.

¹⁶ “Ama a nda aa dashi yuwan ambulu shi, waru akuli aa dashi reme le shi. Urana u buwa a damaton le shi, babu usuduwu u na waa ju'wan le, ¹⁷ adama a na Magiri'i za na ri zuzu na ndanata n tsugono to o'wo za va aguba le. U ta tara le a tyo ubata u na mini ma na ma tsu ca wuma moo utusa. Waru Asula a ta tasa abara e le.”

8

Eerepu e cindere

¹ Ana Magiri'i'i ma rabuwai eerepu o urotsuf e cindere o ndolo, a uwwa ilama de zuva shi, hali akapi a rumu ta.

² Avu me ene nlingata ma Asula m gbagbain n cindere mishin a makakan ma Asula, avu a ushi avana.

³ Avu malingata ma Asula mo ro ma tawa wi isawan elime a masa'a.† U dana ta uguzu na mata da za na a yuwain na zinariya na a kulatosuyi ili i maguru.† U ushi ta ili i maguru i nda na abunda obolo na avasa a ama a Asula suru. Ayi malingata'a u zuwa ta sadaka nda a masa'a ma na a yuwain na zinariya na ri de a makakan ma ndanata n tsugono'o. ⁴ Ili i maguru i ndolo i dana ta a makula a mata da ma na malingata'a ma danai uguzu na ayi, avu waru mikyon obolo na avasa a

ama a Asula a rawa de zuva ubata wa Asula. ⁵ Avu u tara akinkina de a masa'a avu u shiton matafa'a. Avu wo oco yi a tyo o uvadi. A yuwan ta elemu a abunda, na tsata tsa abunda ni imadatsu, avu waru a yuwan uramosu wi ida nu ucira.

Nlingata n nashi mi ivula ta avana

⁶ Avu waru nlingata n cindere n na n danai na avana e cindere a dana ufobu u na ee ivula le.

⁷ Ana malingata mo ufaru me ivulai aavana a yi, dada nlingata n varyi atayan obolo na akina ujambu na mpasa a tyo o uvadi. Avu akina'a a kulato aabaci a ta atsuma a abaci a ta'atsu o uvadi, dada u lungusai danga na anlya suru a na a ri pe atsuma a aabaci a nda.

⁸ Dada waru malingata me ire me ivulai aavana a yi. Avu a vari ili i ro gashi abajini a masasan ma na ma ri a makula na akina atsuma a mala. Aabaci a ta atsuma a abaci a ta'atsu u mala'a wo o'wo ta gashi mpasa. ⁹ Avu ili suru i na i ri pe atsuma a aabaci a mala'a suru a kuwa, antsun a na a ri pe atsuma a aabaci a mala'a suru a lungusa le ta.

¹⁰ Ana malingata ma Asula ma ta'atsu me ivulai aavana a yi, avu abajini a talyo'o za na a kulusa gashi aakata a akina, o uta diga zuva a tyo e ida. Avu u riyā a aabaci o udolu a ta atsuma o dōlu ta'atsu na aabaci a lyusu mini ma ta atsuma e esu a ta'atsu. ¹¹ Aala a talyo'o ndolo a da Aguma o Okono. Aabaci a ta atsuma abaci a ta'atsu a mini o ndolo a kambā ta okono. Ama na abunda a kuwa ta adama a na mini'i u danai okono lon.

¹² Avu malingata ma Asula ma nashi me ivula aavana a yi. Avu ili i ro i faba urana dada u lungusai aabaci a ta atsuma a abaci a ta'atsu vu

urana, ɔ̄vu waru u faba woto ni italyo'o dɔ̄dɔ̄ u lungusaɪ aabaci ɔ̄ tɔ̄ ɔ̄tsuma a abaci a ta'atsu o woto ni italyo'o. ɔ̄vu mantsa me ekan me jebe, irumbu i dɔ̄ i dɔ̄nɔ̄i ɔ̄tsuma a aabaci ɔ̄ tɔ̄ ɔ̄tsuma a abaci a ta'atsu vu urana.* ɔ̄vu woto ni italyo'o a 'yuwan a ca ekan a aabaci ɔ̄ tɔ̄ ɔ̄tsuma abaci a ta'atsu a ayin.

¹³ Ana n kaɣyuwai, ɔ̄vu me ene aakuru a tsu'yan de zuva o mogogolo, ɔ̄vu mu uwwa yi a yisaali na abajini o uɔ̄yo, “Atsumalima! Atsumalima! Atsumalima a ta cina ama suru a na ɔ̄ ri pa ɔ̄tsuma o uvadi, na akapi a nlingata ma Asula n ta'atsu n na n cigai e ivula avana e le e ivula.”

9

¹ ɔ̄vu malingata ma tawun me ivula aavana ɔ̄ yi, ɔ̄vu me ene ili i ro tsa talyo'o na riyai diga zuva ɔ̄ tyo o uvadi. Ayi talyo'o'o a ca yi tɔ̄ makpatu'utsu tsara u kpatu'wa aakarɪ ɔ̄ aru'un lungu-lungu.

² Ana u kpatu'wa niyi, ɔ̄vu mikyon mu uta gashi mikyon n na n shitoyin aakarɪ a na ɔ̄ ri tapu na akinaɔ̄ a na ɔ̄ ri usuduwu lon. Ayi mikyo'on n shiton tɔ̄ zuva ɔ̄vu u putsaa urana a na waa ca ekan dɔ̄dɔ̄ gba ubata wo o'woi irumbu. ³ ɔ̄vu akyun ɔ̄ abunda ɔ̄ cipa ɔ̄tsuma ɔ̄ mikyon o ndolo ɔ̄ tyo ɔ̄tsuma o uvadi, waru ɔ̄ tsura tɔ̄ ucira u na aa tada ama tsa agashi. ⁴ A damma le tɔ̄, “I ciga i 'yuwan i tada ama a na ɔ̄ ri na rotsu va Asula e icin i le wan, she ama a na Asula a zuwayi rotsu va yi

* **8:12** Urana u tsu ca tɔ̄ ekan irumu kupa ne ejere, amma a mantsa mo uguzu u nda, rumu kunla da goon u tsu ca ekan. Unata u da u ri na woto ni italyo'o, rumu kunla da goon a tsu ca ekan. A mantsa ma na aa casu ekan shi irumbu i da suru suru.

shi. Waru she i tada danga ko anlya wan.” ⁵ Asula a lyawa le ta a zuwaa ama o ndolo atsumalima a abunda hali woto ton, amma u lyawa le o una le shi. M6ala n le n rotso ta cu'un vu m6ala mu ugashi. ⁶ Atsuma a rana ndolo, ama a ta zami ili i na yoo una le, amma aa tsura shi. A ciga a kuwa, amma aa tsura shi.

⁷ Ele akyu'un o rotso ta ido i na i ri ufobu adama o uvon. A ta no okokolo a zinariya a aci e le, waru urewesu u le u rotso ta urewesu wa ama. ⁸ Anji e le a tu uga'an gashi anji a amaci, anga e le waru gashi anga e ikamu. ⁹ Ala ta atugu e irumu a nkakan n le. Elemu a na evelu e le aa yuwusan u yuwan ta gashi elemu e ido e ikeke yu uvon e iladi a 'yawa ubata o uvon go'o. ¹⁰ A ta na aya e ezan e le aza a na a tsu ca le ucira u na a zuwaa ama atsumalima hali woto ton. ¹¹ Mogono me le malingata ma Asula ma da ma na maa yuwusan tsugono a akari a aru'un lungu-lungu. Aala a yi a da Za vu Ulungusu, (na Tsuyahuda† ayi da Abadan, na Tsheleni† gba shi a tsu de yi ta Afoliyo).

¹² Atsumalima o ufaru o koto ta. Amma atsumalima o ro e re o ta lo a tawa.

¹³ Avu malingata ma Asula ma tali me ivula aavana a yi. Avu mu uwwa udyo u yuwan adanshi na amu atsuma a avana a m6anga m masa'a ma na a yuwain na zinariya, za na ri mishin a makakan ma Asula. ¹⁴ Udyo'o u damma ta malingata'a, “Badā nlingata n nashi aza a na Asula a shi a nla a abajini o Udolu u Yufiriti!” ¹⁵ Dada u badai nlingata ma Asula n nashi'i, aza a na Asula o foboi a yuwan ulinga a rumu nu urana u nda obolo na woto u nda na adama aa'wan a nda. Dada a 'yawai

tsara o una aabaci a ta atsuma a abaci a ta'atsu a ama o uvadi maɓula. ¹⁶ A uwaa ta asoja elime aza a na a danai ukumbu e ido. A damma mu ta a dana ta ama ukpakukupa udoɓonuwwu ukpakure (200,000,000).*

¹⁷ Atsuma a alavu alavu a va, me ene ta ido na aza a na a kumba nle. A nla ta atugu e irumu a nkakan n le aza a na a danai ushili gashi akina, nu ulima tsa aakaramuna, na mini ma tsusumba. Aci e ido'o a yuwan ta gashi aci e ikamu, waru akina na mikyon na farinwuta o utusa a na le. ¹⁸ Ele mɓala n ta'atsu n nda, (ele akina, na mikyon, na farinwuta na mo utusa a na vi ido'o) o una ta aabaci a ta o obolo a ama atsuma a abaci a ta'atsu a ama o uvadi suru. ¹⁹ Na vi ido daɗa ne goon shi, ezan e le fo a ta nu ucira u na a tafa ama. Ezan e le a ta gashi iyo na aci a na a tsu kaɗa ama.

²⁰ Amma ama a nda a kuwa atsuma a mɓala n nda shi, a 'yuwan ta a na a vadala a lyawa iwuya i le. A lyuwa ta elime a yuwusaan otoni a lima aganda, waru a ta yuwusaan amali a na a rumai na zinariya, na azurufa, na rumushili, na aza a na e she'ein na atali, na danga aganda. Amali a nda e tse ene shi, waru a tsu uwwa ili i na a dammai shi, waru a tsu wala shi! ²¹ Ama a nda a lyawa munulai shi, ko mayan ma nkunu, na tsipere, na wivu shi.

10

Malingata ma Asula na matagada

¹ Reve n yuwisan alavu alavu, avu me ene malingata ma Asula mo ucira o utusa diga zuva.†

* **9:16** Asoja 200,000,000 a dana ta lo. Laamba nda ta abunda wa'ashi.

Avu u kanda'wa aciyayi ne eleshe gashi umuna, u shi ta na kambu ukandaruwu a aaci a yi. Avu urewesu wa yi u dala gashi urana, ana a yi waru gashi atsura a akina. ² U tu uguzu na matagada ma na wu baruwai. U zuwa ta anana o usa'ani wa yi a mala, anana o ugula wa yi gba a alanga. ³ Reve u saala na abajini o udyo gashi udyo wu kamu. Ana u saalai, reve tsata n cindere n usu. ⁴ Ana tsata n cindere'e n yuwain adanshi, reve n fara madana. Avu mu uwwa udyo de zuva adansa, "Vu soko ili i na tsata n cindere'e n dammai ulobonu, waru she vu dana le wan."

⁵ Reve malingata ma Asula'a ma 'yasan ukere usa'ani wa yi a tyo zuva. ⁶ Avu u kucina na ala a Asula, za na aa kuwa shi, waru za na yuwain zuva ni ida ni ili i na i ri pe atsuma e le suru, a na amayun a da waa dansa. U damma ta, "Asula oo puro waru shi, kafu u yuwan ili i na u foboi. ⁷ Agba nna malingata ma Asula me cindere me ivula aavana a yi, reve Asula a yuwan ili i na i ri usokowu hali ana'an, cine u dammai agbashi a yi, amasula."

⁸ Reve udyo diga zuva u dewishe mu: "Kara a 'yawa vu ushi matagada ma na wu baruwai, za na malingata ma Asula'a ma guzai."

⁹ Reve n kara a 'yawa ubata u malingata ma Asula'a, avu n damma yi u ca mu matagada'a. Reve u damma mu, "Vu tara matagada'a reve vu tama yi. O una wa wu u ta dana alimu tsi ishiki, agba a atsuma a wu u ta dana okono." ¹⁰ Reve n tara matagada ma na u danai uguzu na ayi avu n tama yi. Avu u dana alimu tsi ishiki o una u va, agba ana n sofu niyi, reve wo o'wo okono gashi n

ta shaama. ¹¹ Reve a damma mu, “Nā vu 'yuwan vu ciga vu dammisa ili i na Ḃsulā o foboi na waa yuwan na ama, ni ida, ne elentsu, waru nā ngono suru.”

11

Ama e re a na o o'woi esu

¹ Reve n ushi aadanga o uritosu, Ḃvu Ḃsulā a damma mu, “Kara a 'yawa vu rito Ḃa'isamapada a Ḃsulā nā masa'a, reve vu kece ama a na a ri pe a yuwusan aganda. ² Amma she vu rito agalaci a Ḃa'isamapada'a wan, adama a na amu Ḃsulā n ca ta de aza a na a usu numu shi ubata'a. A ta yuwan tsugono tsa lyuci va a'wan a ta'atsu na akapi.* ³ N ta lyungu ama e re a va, aza a na e enei ili i na i farai, adama a yuwan alajiya a amayun a va. O to oto itana i na o tso oto adama a atsumolangu waru a ta dana a yuwusan alajiya a va atsuma a a'wan a ta'atsu na akapi o ndolo.” ⁴ Ama e re a na a yuwusan alajiya a adanshi a Ḃsulā e te isawan a makakan ma Ḃsulazuva za na a yuwusan tsugono tsu uvadi mabula. Ama e re'e ele da danga zetunt re waru nā wisawatan wi ifitila re. ⁵ Nna za ro yuwan mpolo n na waa amaton le, reve akina o uta a na le o kototo n'yuwatan n le. Tsunda tsa da Ḃsulā oo una za na yuwain mpolo n na waa

* **11:2** Atsuma a aatagada a nda mantsa ma na a zuwai a'wan a ta'atsu na akapi u ta nu ucira abunda lon. A yuwan ta ulinga na re koko'o. Ure u ro u na a yuwain ulinga na ayi da “mantsa na mantsa me re na akapi a mantsa.” Ure u ro waru ayi da “woto amunga ne ejere,” ure u ro waru ayi da “rana ukpakukupa nu ukpakure na kupotali” (1,260). Kalyuwa Wen. 11:3; Wen. 12:6, 14; Wen. 13:5.

amaton le suru. ⁶ A mantsa ma na a yuwusan alajiya e ikaka ya Asulā, u ca le ta ucira a putsaa ni iro'i. Waru a ushi ta ucira u na a kambato mini mpasa, waru a zuwa cu'un vu mbala suru a amaton uvadi. A ta gura yuwan ili i nda a mantsa ma na a cigai suru.

⁷ Na ama e re'e o koto alajiya e ikaka i le, reve aadodo a na o utai diga a akari a aru'un lungu-lungu a yuwan uvon ne ele. U ta lyuwa aci e le reve wu una le. ⁸ A ta vari lipu le o ure u gbain u lyuci u na a varai Zagbain le a akpata.† A kurato ta lyuci'i na Sodom† na Masar. ⁹ Ama suru, ni ida, nu ugundo, ne elentsu, a ta kalyuwa akwakwa e le. Agba aa lyawa za ro cido le shi, hali she na a yuwan rana ta'atsu na akapi. ¹⁰ Ama o uvadi suru a ta yuwan mazanga adama a na ama e re a nda a kuwai. A ta yuwan abuki reve waru a lyungulai ne'e, adama a na amasula e re a nda a zuwa ta ama o sowo atsumalima lon.

¹¹ Amma ana a yuwain rana ta'atsu na akapi, reve Asula a zuwa wivuwun u wuma atsuma a amasula e re'e waru. Reve a 'yon mishin, avu za na ene nle suru wu uwwa wovon lon. ¹² Reve amasula e re'e a uwwa abajini o udyo o utusa diga zuva adansa, "Tawai pa nda!" Reve a kara a tyo zuva atsuma e eleshe, n'yuwatan n le mishin a akanla e le.

¹³ Avu ida i ramo nu ucira avu aabaci a ta atsuma a abaci kupa suru a ramo atsuma a lyuci'i. Ama ukpakukupa ucindere (7,000) u da kuwai adama o uramosu wi ida u ndolo. Avu aza a na a buwai wuma a uwwa wovon lon, reve a ca Asula a na a ri zuva tsugbain.

14 Atsumalima e ire o koto ta, agba za va ta'atsu ta lo a tawa.

Aavana e cindere

15 Reve malingata ma Asula me cindere me ivula aavana a yi, avu mu uwwa nlingata ma Asula† ma zuva a yuwusan adanshi nu ucira adansa, “Asula a tsu waru na za na u dangwai wo o'wo Zamawawa u ta nu ucira u na waa yuwan tsugono tsu uvadi suru, waru Asula a ta yuwan tsugono babu ukotu.”

16 Reve azagbain ushin na aza a nashi, aza a na a ri nden a ndanata n tsugono a makakan ma Asula a kingyo nu urewesu u le e ida avu a yuwaan yi aganda. 17 Reve a damma, “Asulazuva Mogono me Ili Suru, za na ri wuma gogo, waru u ta wuma mantsa suru, tsu to godyusho wu a na voo rocosu tsu ucira wa wu, waru vu fara ta tsugono.

18 Ama o uvadi a yuwan ta upan na avu, amma gogo mantsa mo upan ma wu ma rawa ta. Mantsa ma da na vee ge'eto akwakwa, avu vu tsupa agbashi a wu. Vu ta tsupa amasula a wu na ama a akiza† a wu, vu ta tsupa ama a na a uwwusa wovon wa ala a wu, diga a za ke'en a tyo a zagbain. Waru vu ta lungusa za suru na tawayi nu ulungusu atsuma o uvadi.”

19 Reve Aa'isamapada a Asula de zuva a kpatu'wa, reve e ene Akpati a Nzuwulai† pe. Avu a yuwusan imadatsu, na agiri'a, na tsata, nu uramosu wi ida na atayan a gbagbain.

12

Ka na aagangu

¹ Reve me ene iroci i gbain de zuva i na i zuwai za suru asalama. Ka danā tā lo, umuna u na gba wu nlaị urana u da. U kuru tā ana a yi o woto. Wo oto tā ookokolo a na a ri ni italyo'o kupa ne ejere a aaci. ² U danu tā limatan, avu mbala na atsumalima a limata'an a zuwa yi yisaali. ³ Avu me eneshi iroci i ro zuva, aagangu a gbain a shili na aci e cindere a na a ri na avana kupa. Aaci suru u tā na mokokolo. ⁴ Avu wizan wa yi u rada aabaci a tā atsuma a abaci e italyo'o a ta'atsu suru diga e eleshe'e, reve u vari le a tyo o uvadi. Avu aagangu'u e isawan a makakan ma ka'a adama u sodushi mawu'un nu u matsan yi. ⁵ Reve u matsan mawun mo ulobo, za na ri nu ucira suru u na waa yuwan tsugono tsa ama o uvadi u nda. Avu malingata ma Asula ma usa yi mawu'un reve u tewee Asula adama u danu a ndanata n tsugono tsa yi. ⁶ Avu ka'a u suma u uwa o ogozo, ubata u na Asula o fo6oo niyi. A tā kalyuwa yi pe ulobonu hali a'wan a ta'atsu na akapi. ◇

⁷ Babu usan avu e temushi uvon de zuva: za-gbain vu nlingata ma Asula Mika'ilu na nlingata ma yi ma Asula a yuwan uvon na aagangu'u, reve aagangu'u na nlingata ma yi fo a piri. ⁸ Agba aagangu'u u lyuwa aci shi, waru aa dashi lyawa yi obolo na nlingata ma yi a danu zuva shi. ⁹ Reve Mika'ilu obolo na nlingata ma yi mu utaa abajini a aagangu'u diga zuva reve a caco yi obolo na nlingata ma yi a tyo e ida. Aagangu a nda ayi da

◇ 12:6 Wen. 11:2.

za na ri lo wuma nu ujimu. Ayi da za na a tsu de Mekerencesu ko Male. Ayi da za na aa lulumusa ama suru.

¹⁰ Avu mu uwwa nanza a yuwusan adanshi diga zuva na abajini o udyo adansa:

“Gogo Asula a tsu a ta wawa ama a yi!

Gogo u ta yuwan ulinga nu ucira wa yi,

reve u yuwan tsugono ana mogono!

Gogo Zamawawa† va yi to roco ucira wa yi a aci o uvadi!

Adama a na Mekerencesu maa dashi isawan ubata u na Asula a tsu a ri shi,

waru waa tawisaa aza a tsu agbashi na addama na ayin nu urana shi.

O utaa ta Mekerencesu diga zuva!

¹¹ Ama a tsu a lyuwa ta aci e Mekerencesu

adama a mpasa m Magiri'i,

obolo na alajiya e ikaka i na aa yuwusan.

Aa uwwusa wovon u na aa kuwa shi.

¹² I yuwan mazanga suru ndu adu na i ri nden zuva.

Agba adu na i ri nden atsuma o uvadi na a mala, i to sowo atsumalima lon.

Adama a na Mekerencesu ma kara ta a cipa ya'a du,

waru u tu utsutsu,

adama a na u revei waa jima shi avu e isawaton yi.”

¹³ Ana aagangu'u we enei a vari yi ta a cipa o uvadi, avu u teme a sabusa ka na matsain mawun mo ulobo'o. ¹⁴ Reve ka'a u ushi evelu a abajini a akuru tsara wu 'yawan a kamba ubata wa yi o ogozo. Ubata u na aa kalyuwa yi ulobonu hali

a'wan a ta'atsu na akapi, [◇] waru aagangu'u aa gura amaton yi shi. ¹⁵ Reve aagangu'u a puvu mini tsu udolu adama u lyuwa ka'a u kara na ayi. ¹⁶ Avu gba ida i kamba ka'a, reve u kpatu'wa unā wā yi reve u sodu mini ma na aagangu'u u puvuyi. ¹⁷ Reve aagangu'u u yuwan upan lon na ka'a, avu u kara a 'yawā u yuwan uvon na akapi a muwun mu ka'a, aza a na o toniyi ili i na Asulā a dammai, waru o toniyi ikaka i na Yesu rito nle.

¹⁸ Avu aagangu'u e isawan a nge'en m mala.*

13

Aadodo a na o utai atsuma a mala

¹ Atsuma a alavu alavu a va avu me ene aadodo o utusa atsuma a mala. U ta na aci e cindere na avana kupa. Aavana suru a ta na mokokolo. Aaci suru u ta de ni idana ya aala i na yaa yuwusan adanshi a vama e ekere a Asulā. ² Ayi aadodo a nda o rotso ta utasu, agba ana a yi a ta uga'an waru u ta ne eleme waru akpata a ana a yi a ta uga'an, gashi nama gbain vu una na a tsu de biya. Unā wā yi waru u rotso ta unā wu kamu. Aagangu a ca ta aadodo ucira unata na za va yi, avu waru u ca yi ndanata n tsugono na tsugono. ³ Aaci a ta a dana ta na aalana a wuntsu u na u rocoi a na o una niyi, agba wuntsu'u wi ina ta. Atsuma o uvadi vuma suru o'wo ta a asalama a aadodo o ndolo. ⁴ Suru nle a yuwaan ta aagangu o ndolo aganda, za na

[◇] **12:14** Wen. 11:2. * **12:18** Adanshi a Asulā o ro a zuwa ta guzu nda atsuma o uguzu wa 17, ozo o ro gba tsunda tsa da a zuwa nle, cine uguzu wa 18 u ri. Akapi a Adanshi a Asulā gba shi idanshi i nda atsuma a aadiva a 13 uguzu wa 1 u da a zuwa nle.

cayi aadodo ucira. Avu waru a yuwaan aadodo'o aganda reve a damma, "Babu za na ri tsa aadodo a nda! Babu za na aa gura lyuwa aci a yi."

⁵ Asula a lyawa ta aadodo o ndolo a yuwan uvadu nu ucira wa yi dada gba u yuwaan niyi adanshi a vama. Asula a lyawa yi ta u dana nu ucira u ndolo hali a'wan a ta'atsu na akapi. ⁶ Avu u dana a yuwusaan Asula adanshi a vama. Waru wi isula ta ala a Asula, nu ubata u na u ri nden, obolo na aza a na a ri zuva suru. ⁷ Asula a lyawa yi ta u yuwan nlangi na ama a yi avu u lyuwa aci e le. A ca yi ta ucira u na u la'ai gundo, ne elentsu, na ama, ni ida suru. ⁸ Ama suru a ta yuwaan yi aganda, ele da aza a na a danai ala e le atsuma a aatagada a ama a wuma kafu a yuwan uvadi shi. Aatagada'a za Magiri'i ma na o unai da.

⁹ Vuma na ri na atsuvu, wu uwwa.

¹⁰ Za na Asula a dangwai adama e reme yi, e te reme yi.

Za na Asula a dangwai adama o una yi na mat-sun me pe'eni, a to una yi. Ayi nda u ta dansa ama a Asula a ciga a 'yuwan a kaba asuvu avu waru a dana nu ucawu wo okolo.

Aadodo e ire

¹¹ Waru me enishe ta aadodo o ro a na o utai diga e ida. U ta na avana e re gashi aza a magiri'i, dada gba u yuwain adanshi nu ufoyo wa aagangu. ¹² Ayi aadodo a nda wi isawan ta a makakan ma aadodo o ufaru, avu u yuwan ulinga na cu'un vu ucira na aadodo o ufaru a ri na ayi. Adama o ucira o ndolo a zuwa ta ama o uvadi suru a yuwaan aadodo o

◇ 13:5 Wen. 11:2.

ufaru agandā, za na danai na wuntsu u na wu una niyi avu wi ina yi. ¹³ Dada waru gba aadodo e ire a yuwain abajini e iroci yi ili ya asalama. U zuwa ta akina a cipā diga zuwa a tyo o uvadi, ama gba a akanla. ¹⁴ Asula a lyawa ta aadodo e ire a yuwan ili ya asalama a makakan ma aadodo o ufaru. Adama e ili ya asalama o ndolo, u gura ta luma ama o uvadi. U zuwa le ta a ruma aamali a aadodo o ufaru, za na o unai na matsun me pe'eni agba u kamba ta wuma. ¹⁵ Asula a lyawa ta aadodo e ire a yuwan aamali'i adama wo o'wo wuma, adama waru u gura yuwan adanshi waru u gura zuwa le o una aza a na a yuwaan niyi aganda shi. ¹⁶ A zuwa ta ama suru a yuwan rotsu o ukere usa'ani ko e icin i le, ko ama a gbagbain a da ko muwun, ko aza o utsuru ko alambi, ko agbashi ko aza a na a ri agbashi shi. ¹⁷ Aza a na a ri na rotsu da goon aa lyawa a tsula waru ele da goon aa lyawa a wina. Ayi urotsu u nda ayi da urotsu wa aala a aadodo ko laamba na ee isawan a aala a yi.

¹⁸ U to lobono vu tsura ugbozu adama vu reve laamba va aadodo'o! Na vu ri nu ugbozu, vu te reve yi. Laamba va yi ayi da ukpukutali na kupotali na aza a tali (666), waru laamba'a u ta a nden ma aala a vuma.

14

Magiri'i na ama a yi

¹ Avu me ene Magiri'i mishin a Masasan ma Sihiyona.*† Ama ukpakukupa ukpaku nu

* **14:1** Sihiyona aala o ro a Urishelima a da, ubata u nda u ta yuwusan adanshi adama a abajini a lyuci va ama a Asula.

ukpakukupa amunga nu ukpakukupa unashi (144,000) a dānā tā mishin oḅolo nā ayi. Ele dā aza a na a dānai e icin i le ala a Magiri'i nā Dada vā yi. ² Mu uwwa tā nanza a adanshi de zuva. Uḍyo wā yi u rotso tā ilama i mini mā aḅunda ma na mo ocusho ko tsa tsata tsu ucira. U shon tā gashi mesun ma ama a aḅunda a wa'asa ikumburu. ³ Ele dā ama ukpakukupa ukpaku nu ukpakukupa amunga nu ukpakukupa unashi (144,000) a tā mishin zuzu nā ndānāta n tsugono, oḅolo ni ili i wuma i nashi, na azagbain. A dānā tā a canasa ishīpa i sa'avu, za na babu za na aa gura rito yi, she ele goon. Ele dā aza a na a tsupayi o utāa nle aṭsuma a ama o uvadi suru. ⁴ Ele dā ama a na a lyawai aciyele cece a na a 'yuwain a yuwan tsipere, adama o ndolo a dā a ri cece. O toni tā Magiri'i ubāta u na u tyoyi suru. A tsula le tā aṭsuma a ama reve a ca le tsa makudā mā kucci vu ufaru, reve a ca Asulā nā Magiri'i'i. ⁵ A tsu yuwan epen shi, waru a ri nu unusu shi.

Nlingata mā Asulā n ta'atsu

⁶ Avu me enishe malingata mā Asulā ma 'yawan zuva lon. U ciga tā u damma ikaka ya Alabari a Sa'aniṭ a na a ri n koto shi a tyo ubāta wa aza a na a ri pe nden aṭsuma o uvadi, ele dā ida, nā gundo, ne elentsu, oḅolo na akapi a ama a na buwai. ⁷ Reve u damma nā aḅajini o uḍyo, “I ciga i 'yuwan i ca Asulā tsugbain avu i yuwan adanshi a tsugbain tsā yi. Adama a na mantsa ma yuwan tā a na wee ge'eto ama o uvadi suru. I ca yi tsugbain, adama a na ayi dā u yuwain uvadi nā zuva, mala ne esu a mini a na o utusa e ida.”

⁸ Reve malingata ma Asula me ire ma 'yawan zuva cine za vu ufaru yuwain avu u reme adansa, “Abajini a lyuci a Babila a riya ta! Ayi lyuci gbain da za na tsipere tsa yi tsa zuwai ida suru a yuwain ili yi idaba. U yuwan ta gashi wo o'woto le ta ososowi na tsipere tsa yi, ili i nda i ta zuwa Asula a ca le atsumalima.”

⁹⁻¹⁰ Avu waru malingata ma Asula ma ta'atsu u toni le, a saalasa, “Ama a na a yuwayin aadodo o ndolo aganda suru avu waru a yuwaan aamali a yi aganda, a ta nu urotsu wa aadodo e icin i le ko e ekere e le. Asula o to sowoto le masayan ma inabi mo oforo ma yi. Masayan ma nda a sula yi na mini shi, waru Asula na aciyayi a da a tsuyin oforo a yi atsuma o mokoto mo upan o ndolo. Cu'un va ama o ndolo o to sowo atsumalima na akina† a makula a farinwuta lon a makakan ma nlingata ma Asula ma akiza obolo na Magiri'i'i.

¹¹ Akina a na aa kulato le u to o'wo babu ukotu. Ama a na a yuwayin aadodo o ndolo aganda obolo na aamali a yi waru a ri nu urotsu wa ala a yi a lipu le, atsumalima o to obolo ne ele ayin nu urana.”

¹² Ili i nda suru u ta dansaa aza e Itoni a yuwan ankuri atsuma a nden n le. Ama a nda ele da aza a na a yuwain tsutoni na wila wa Asula, avu waru o toni Yesu na amayun.

¹³ Avu mu uwwa udyo zuva adansa, “Dana ili i nda: Aza aba'un a da aza a na a kuwai diga gogo a 'yawa adama e Itoni yi Zagbain!”

Reve Ruhu usu, “Ee, a te ivuwan atsuma a linga va atsumalima a na a yuwusan, linga sa'ani le na a yuwusain to toni le.”

Ugasa wu uvadi

¹⁴ Dada n kalyuwai, avu me ene eleshe a uri. Ili i na i rotsoi vuma dana ta nden de e eleshe'e. U ta no ookokolo a zinariya a aaci a yi waru u ta nu ugonu wa alya uguzu o ukere wa yi. ¹⁵ Avu waru malingata ma Asula mo ro mo uta atsuma a Aa'isamapada, avu u saalaa vuma na ri nden e eleshe na abajini o udyo, "Fara ikani nu ugonu wa wu. Ili i na i lobonoi a kana atsuma o uvadi e ina ta de, gogo da mantsa ma na wu ntsayi o golofo le." ¹⁶ Avu za na ri nden e eleshe'e u rono ugonu wa yi, dada gba u kanai ca'an vu uvadi.

¹⁷ Avu me enishe malingata ma Asula me ire za na utai de a Aa'isamapada a zuva, waru u dana ta na matsun ma alya o ukere wa yi. ¹⁸ Avu waru malingata ma Asula mo ro ma ta'atsu, za na ri nu ucira e ekere a akina, wu uta de a masa'a. Ayi malingata ma Asula ma nda u de ta malingata ma Asula me ire adansa, "Tara matsun ma wali ma wu avu vu pada ataci a alya o uvadi adama a na limatan va yi e ina ta." ¹⁹ Dada gba malingata ma Asula ma vutalai matsun ma yi atsuma o uvadi. Dada u bolotoi limatan na ri pe atsuma o uvadi a tyo ubata u na o kpoko nle. Ne da gba Asula o tsu kpoko aza e iwuya na waa casu le oforo. ²⁰ O kpoko ta muwun ma ataci'i a alanga a lyuci gbain, avu mpasa mu uta ubata u na o kpoko nle gashi udolu u na u ri imili ukpakure (200) uga'an na aru'un ana uton.

15

Mbala n cindere mu ukosu

¹ Avu me enishe abajini e iroci de zuva a na a zuwai ama suru o o'woi a asalama. Nlingata ma

Asulā n cindere m ɓana tā mɓala n cindere mu ukosu. Na Asulā o koto a casu ama oforo na mɓala n ndolo, waa dashi yuwan upan waru shi. ² Reve me ene ili i na i rotsoi mala ma madubi* ma na a jambarai na akina. Avu waru me enishe aza a na a lyuwai aci a aadodo na aamali a yi, ayi da aadodo za na a danai aala a yi na laamba. A dana ta mishin zuzu na mala ma madubi, waru a guza ta ikumburu i na Asulā a ca nle. ³ Reve a cana ishpa i na Musa† aagbashi a Asulā a canai avu waru a cana ishpa i na Magiri'i ma canai, adansa, “Avu da Asulazuva Mogono me Ili Suru, vu ta yuwusan abajini abajini e ili ya asalama. Vu ta yuwusan tsugono tsu uvadi u nda suru. Atsuma e ili i na vaa yuwusan suru amayun a da obolo nu ulobonu.

⁴ Vuma suru ta ca wu tsugbain, Asulazuva! Ama suru a ta damma, ‘Vu ta na tsugbain nu ucira. Babu vuma na ri na akiza, she avu goon. Ama o uvadi suru a ta tawa a yuwaan wu aganda. Ama ene ta mejege me ili i na vu yuwain suru.’ ”

⁵⁻⁶ Avu me ene de zuva, nlingata ma Asulā n cindere aza a na a banai mɓala n cindere o uta pe atsuma o Upasu wa Akiza† a Aa'isamapada. Za suru oto ta itana i uri i na i danai a madala, a kanda'wa ta amuna a na a dawai na zinariya a nkakan n le. ⁷ Atsuma e ili i wuma i nashi i ndolo za ta ca ta malingata ma Asulā biti aakwanu a zinariya tapu na atsumalima a Asulā, za na ri na wuma u babu ukotu, a tsun atsuma o uvadi. ⁸ Avu Upasu wa Akiza'a u shiwan na mikyon n na moo utusa diga de ubata u tsugbain tsā Asulā nu ucira

* **15:2** Ayi “madubi” ayi da Ashingini a tsu de “masukaci”.

wā yi. Babu vuma na aa gura uwa pe atsuma a Aa'isamapada o ndolo she na mbaḷa n cindere n na nlingata n cindere n ndolo n tawayi n koto.

16

Akwanu o upan wa Asula

¹ Mu uwwa ta abajini o udyo de a Aa'isamapada a dansaa nlingata ma Asula n cindere'e, "Yawai yo oco akwanu e cindere o upan wa Asula'a atsuma o uvadi." ² Dada malingata mo ufaru ma 'yawai dada wo ocoi ili i na i ri pe atsuma a aakwanu a yi atsuma o uvadi. Dada dodi vu mbaḷa mu usan lon o utai a lipu va aza a na a danai nu urotsu wa aadodo'o waru a yuwayin aamali a yi aganda.

³ Avu malingata me ire mo oco ili i na i ri pe atsuma a aakwanu a yi a tyo atsuma a mala, dada gba mala mo o'woi mpasa gashi mpasa ma aakwakwa a vuma, reve ili i na i ri pe wuma atsuma a mala'a suru a kuwa.

⁴ Reve malingata ma ta'atsu mo oco ili i na i ri pe yi atsuma a aakwanu a yi a tyo atsuma o dolu ne esu a mini, reve a kambā mpasa. ⁵ Dada mu uwwai malingata ma na maā kalyuwusa mini ma dammai,

"Avu da Asula a Akiza.

Avu da vu ri wuma gogo, waru vu ta lo wuma kuci!
U tu ulobonu u na vee ge'eto uvadi tsunda.

⁶ Aza e iwuya a zuwa ta mpasa ma ama a wu na ma amasula n yene.

Adama o ndolo a da vu ca nle mpasa o sowoi.

A tsura ta ili i na a cigai!"

⁷ Avu mu uwwa udyo o utusā diga a masa'a adansa:

“Ee, Asulazuva Mogono me Ili Suru,
Ure u na vu tsu ca ama e iwuya oforo amayun a da
waru wu ntsaa ta.”

⁸ Avu malingata ma nashi mo oco aakwanu a yi zuva vu urana, avu Asula a lyawa urana'a wu vava ama nu usuduwu wa yi. ⁹ Avu abajini o usuduwu wu vava ama suru, dada a yuwayin ala a Asula adanshi a vama, za na tawayi na mbala n ndolo. Na ne suru a 'yuwan ta a vadala o unusu u le avu waru a 'yuwan a cuwa tsugbain tsa yi.

¹⁰⁻¹¹ Avu malingata ma tawun mo oco ili i na i ri pe atsuma a aakwanu a yi a ndanata n tsugono tsa aadodo, reve ida i na waa yuwusan tsugono tso o'wo irumbu. Ama a na a danai pe a dana ta a magaga ma anga me le adama a na antsu e le a ta a mbala lon. Na ne suru a yuwaan ta Asula adanshi a vama† reve a 'yuwan a vadala a kamba ubata wa Asula tsara a lyawa iwuya i le.

¹² Dada waru malingata ma tali mo ocoi ili i na i ri pe atsuma a aakwanu a yi a tyo a abajini o Udolu wa Yufiriti dada mini mo udolu'u u 'yewei. Ni ili i ndolo i fara, dada ngono diga asana aa tawa na asoja e le. ¹³ Avu me ene otoni a lima a ta'atsu a na o rotsoi opodo. A to utusā o una wa abajini a aagangu, na o una wa aadodo o ufaru na waru o una wa aadodo e ire vumavasula ve epen. ¹⁴ Ele otoni a lima† a nda a ta nu ucira u na aa gura yuwan iroci yi ili ya asalama. A 'yawa ta bata o ngono mu uvadi suru, tsara o boloto le ubata u ta tsara a yuwan uvon na Asula Mogono me Ili Suru a abajini o urana u na wee ge'eto ama.

15 Reve Zagbain damma, “Zuwai atsuvu! N ta lo a tawa cine vivu tsu tawa vuma babu urevu. Asula a ta zuwaa vuma na ri e ipiri ni itana ya yi ufobu aba'un, adama u wala atabu ama e ene atabu a yi, wu uwwa wono wan.”

16 Avu otoni a lima'a o boloto ngono'o ubata u ta, ubata u na a tsu de Amagedon na Tsuyahuda.

17 Avu malingata me cindere mo oco ili i na i ri pe atsuma a aakwanu a yi de e eleshe. Dada Asula a yuwain adanshi na abajini o udyo diga de a ndanata n tsugono atsuma a Aa'isamapada, adansa, “N koto ta ili suru.” 18 A yuwan ta imadatsu na agiri'a na tsata tsa abunda, dada gba ida i ramoi nu ucira u na u la'ai aza a na aa yuwusan hali na Asula a yuwain vadilima atsuma o uvadi. 19 Abajini a lyuci o ndolo e ne'eshen ta toto uta'atsu, reve ilyuci i ro atsuma o uvadi a ramo suru suru. Avu u cuwan na nusu lyuci gbain va Babila, avu waru u zuwa ama a Babila o sowo oforo a na a ri atsuma o mokoto mo upan ma yi. 20 Ana ida i jingadai tsundolo, ida i memere ma mini suru na nsasan m bete'we ta. 21 Reve abajini abajini a atayan a riyaa ama diga zuva. Ume wa atayan u rawa ta uritowu wu ume ukpaku.* Amma adama a na Asula a lyunguwa nle na atayan tsara u ca le atsumalima lon ama a yuwaan yi ta adanshi a vama.

17

Aashakala a ka obolo na aadodo

1 Avu malingata ma ta atsuma a nlingata n cindere n ndolo aza a na a ri na akwanu e cindere

* 16:21 Ume wa atayan u la'a ta ume u bufu siminti.

u tawa ya'a va reve u damma mu, "Tawa, n to roco wu cine aa ca aashakala a na ama suru e revei atsumalima, ayi dada abajini a lyuci a na a suwai zuzu na dolu va abunda. ² Ngono mu uvadi n yuwan ta tsipere na ayi, waru ulambu u wono wa yi u zuwa ta ama suru o o'wo gashi ososowi a mara atsuma a tsipere tsa yi."

³ Avu atsuma a alavu alavu'u a na Ruhu roco numu, reve malingata ma Asula ma tara mu a tyo o ogozo. Dada me enei ka ro nden a aadodo a saan. A dana ta wisulusa wa Asula a lipu va aadodo'o ubata biti, waru u dana ta na aci e cindere na avana kupa. ⁴ Ayi ka'a wo oto ta itana i tsugono i na i ri sawun daan-daan na aza a na a ri saan. Waru wo otowiso ta ili i na a yuwain na zinariya, na atali a madala icu'un icu'un ni iyedi yi ikebe.† O ukere usa'ani wa yi u ta lo na mokoto ma zinariya ma mara tapu, ayi dada ili yi idaba ya abunda na tsipere tsa na waa yuwusan. ⁵ A cin va yi a dana ta de aala a na a ri nu urevu wu usokowu, "Amu da Babila vu ucira, mma va ashakala suru suru, mma va aza a na a yuwusan ili yi idaba suru suru atsuma o uvadi."

⁶ Reve me ene ka'a u sowo mpasa ma aza a na a yuwusan adanshi a sa'ani a Asula, aza a na o unai adama a na a danai uguzu na Yesu ugbamu. U zuwa yi ta wo o'wo ososowi.

Ana me ene niyi mo o'wo ta a asalama lon. ⁷ Dada malingata'a me ece numu, "Nye i zuwai vu ri a asalama? N ta damma wu ili yu usokosu yi ka nda obolo na aadodo a na u kumbai, za na ri na aci e cindere na avana kupa. ⁸ Ayi aadodo a na ve enei nda gogo u dana ta wuma, amma gogo

aakwakwa a da. U ciga ta motaa atsuma a aakari a aru'un lungu-lungu, reve u kara a tyo ubata u na Kristi Zamawawa oo kototo yi suru suru. Ama a na a ri pa o uvadi u nda, aza a na Asula a danai ala e le atsuma a aatagada a ama a wuma shi ana a yuwain uvadi, a ta yuwan asalama abunda na a kalyuwa aadodo'o. U dana ta wuma, agba gogo u tu ukwa, agba u ta kambisa wuma.

⁹ “I ciga ta okolo a sa'ani o urevu tsara i reve ili i nda. Ele aci e cindere o ndolo ele da agadi e cindere a na ka ndolo ri nden. Aci o ndolo waru ngono n cindere n da a dansa. ¹⁰ Ngono n ton n riyar ta de, gogo za va tali da ri o tsugono, za ve cindere koto u tawa shi, agba tsugono tsar yi tsaa jima shi. ¹¹ Ayi aadodo u dana ta wuma, amma gogo aakwakwa a da, waru ayi fo ayi da mogono ma kunla. Atsuma o ngono n cindere n ndolo n da wu utai, waru u ta pe a mmalu a tyo ubata u na oo kototo yi suru suru.

¹² “Ele avana kupa a na ve enei, ele da ngono kupa n na koto a yuwain tsugono shi, agba a ta tsura ucira u na aa yuwan tsugono tsu ngono obolo na aadodo hali rumu ta. ¹³ A ta usu a ca yi ucira na tsugono tse le. ¹⁴ A ta yuwan uvon na Magiri'i, agba Magiri'i mo ndolo ma ta lyuwa aci e le adama a na ayi da Zagbain a aci a azagbain na Mogono mo ngono suru suru. Ama a yi ele da aza a na u deyi waru u dangwa le ta waru a ta kurusu yi na amayun kuci.”

¹⁵ Avu malingata'a ma damma mu, “Dolu na ve enei, bata na aashakala a ri nden da, ele da obolo a ama, ni ida, ne elentsu, na gundo. ¹⁶ Avana kupa na aadodo a na ve enei a ta 'yuwan aashakala'a. A ta usa ili i na u ri na ayi suru avu a lyawa yi ata fu.

A ta yanzala lipu va yi reve a tama yi, reve waru o koso kulaṭo akapi a lipu va yi na akina. ¹⁷ Ngono kupa nda n ta yuwan ne adama a na Asula a zuwa le ta a yuwan ili i na u cigai. Adama o ndolo a ta usu suru nle a ca aadodo o ndolo ucira u na woo o'wo le mogono. A ta yuwan tsutoni na aadodo o ndolo hali mantsa ma na Asula a zuwa ifobi ya yi i shiwan. ¹⁸ Ayi ka na ve enei ndolo ayi da abajini a lyuci a na a ri nu ucira za na mogono ma yi mo o'woi mogono e ekere o ngono e ida suru atsuma o uvadi.”

18

A lungusa ta Babila

¹ Ana alavu alavu a na me enei ka na kumbai aadodo o ndolo a karai, dafa me enei malingata ma Asula mo ro a macipa diga zuwa. U ta nu ucira lon, avu ekan a gbain o uta diga ya'a yi, reve wi ikana uvadi. ² Reve u saala nu ucira:

“Abajini a lyuci va Babila a langa ta suru suru.

Ama a buwa pe shi,

otoni a lima icu'un icu'un i da i ri pe na nden.

Waru nnunu mi idaba icu'un icu'un i da i ri pe na nden.

³ Ida suru o o'wo ta ososowi a mara ma yi, ayi da maluwa ma tsipere tsai yi.

Ngono mu uvadi suru n yuwan ta tsipere na ayi, waru aza a awina a tsu tsura ta ikebe ya abunda adama a na u cigai ili i sa'ani ya abunda.”

⁴ Avu mu uwwisa uɗyo u ro diga zuwa adansa:

“Ama a va, utai atsuma a lyuci gbain ndolo, tsara i yuwan unusu cine ayi u yuwain wan,

tsara waru i tsura oforo cine ayi waa tsura wan.

⁵ Nusu vā yi rawa tā aaganga o obolo a na a rawai de zuva, waru koto Asulā e icina ni iwuya i na u yuwusain shi.

⁶ I ciga i 'yuwan i yuwaan yi cu'un vi ili i na u yuwain

cine u yuwain ā tyo e ekere a akapi.

Amayun, i tsupa yi toto ure nā cu'un vu unusu u na u yuwain.

I ciga i 'yuwan i tsun māra

ma na mā ri nu ucira toto ure o mokoto mā yi,

cine u fofoyi akapi.

⁷ U ca tā aciyayi tsugbain lon,

āvu waru u tsurā ili i na u cigai suru.

I ca yi atsumalimā nā atsumolangu lon.

U ta yuwusaan aciyayi uvadu, āvu u damma,

'Apa mu nden,

amu ka da na n ri a yuwusan tsugono.

N ri nā vali na āā kuwā mu shi,

adama o ndolo māā shon adama ā yi shi.'

⁸ Adama a na Babila ka 'yasain avangaci tsundolo, waa jima shi,

āvu Asulā a ca yi atsumalimā nu ubanakun,

āvu waru ama ā yi ā kuwā,

waru u ta yuwan ambulu.

Akina ā tā kulato yi,

adama a na Asulā a na ee ge'eto yi,

ā tā nu ucira."

⁹ Ngono mu uvadi n na n yuwain tsipere nā ayi reve a lyuwa atsumā o utsuru wā yi, e te ene mikyon m magugwā ma akina za na aa lyuwa yi, ā tā shon reve a yuwan atsumolangu adama o ndolo. ¹⁰ E isawan tā alanga, adama a na o

to wovon a na o to sowo atsumalima cine woo sowuso. A ta damma,

“Atsumalima!

Cine waa dana wu na atsumalima,

abajini a lyuci na lyuci vu ucira Babila,

adama a na atsuma a rumu ta oforo a tawa wu ta!”

¹¹ Waru aza a awina atsuma o uvadi a ta shon waru a yuwan atsumolangu adama a yi, adama a na babu za na aa tsula itana i na aa winasa.

¹² Apa ili'i: zinariya, na azurufa, na atali a madala e ikebe,† ni iyedi yi ikebe,† ni itana i na i la'ai aza a na a yuwain na tsikilu, ni itana i na i ri sawun daan-daan, ni itana yu ulobonu i na i ri saan, na danga icu'un icu'un i na i ri na maguru mo uyo'o lon, na akapi e ili i na a yuwayin na anga a agiwa na danga vi ikebe, na rumushili, ni irumu, na atali e ikebe o usaa, ¹³ ni ili i maguru† i na a tsu de furenkisen† na mur† adama o usa'an, waru adama a masa'a, waru adama o usukumu a lipu, na masayan ma inabi, na mani'in, na yira, ni ishina, ni inan, ni ikyon, ni ido, obolo ni ikeke yi ido i na a tanusu itana, obolo na agbashi, na ama a na e remei ubata o uvon.*

¹⁴ Aza a awina a ta damma yi,

“Ili i sa'ani i na vaa zuwusaa okolo suru o koto ta, waru ili i na yaa zuwusa wu vo o'wo ulobonu a puwan ta,

vaa dashi tsura le waru shi!”

¹⁵ Aza a awina, aza a na a tsurai utsuru adama a na a winaa niyi itana'a, e te isawan alanga na ayi, adama a na a ri e iladi i na oo sowo atsumalima

* **18:13** Atsuma e ili i maguru o bolo ta na mur na furenkisen, ili i ta i da na aza a na aza o urevu a tawayi Yesu une'e.

cine ayi woo sowuso. A ta shon avu waru a yuwan atsumolangu. ¹⁶ A ta damma:

“Atsumalima!

Atsumalima a ta cina wu avu abajini a lyuci a nda!

U dana ta o otosu itana yi ikebe,

ni itana i sawun daan-daan, ni itana i na i ri saan lon.

U oto ta waru ili i na a yuwain na zinariya,

na atali a madala e ikebe† icu'un icu'un!

¹⁷ Atsuma a rumu ta avu a lungusa utsuru wa yi suru!”

Zagbain vu uluwu u wantsun u gbain suru na alingi a yi a te isawan alanga na ayi. Waru aza a

na a yuwusan mmalu atsuma a antsun a mala a te isawan alanga na ayi, ne da fo aza a na a yuwusan

pe awina e itana i na a tawayi atsuma a antsun.

¹⁸ A ta saala lon ne e ene mikyon ma akina ma na maa lyuwa yi, “Koto a yuwan cu'un va abajini a lyuci vu mgbain nu ucira tsunda shi!”

¹⁹ A ta tsun mabula a aci e le tsara o roco a ta na atsumolangu. Waru a ta damma:

“Atsumalima,

Atsumalima a ta cina wu avu abajini a lyuci!

Abajini o utsuru a yi a zuwa tsu ta suru ntsu

tso o'wo nu utsuru.

Gogo atsuma a rumu ta o koto ta suru.”

²⁰ Adu aza a na i ri zuva,

i yuwan mere,

adama a na Asula a lungusa ta de Babila.

Adu ama a Asula,

obolo na ajiya na aza a na a dansa ikaka ya Asula i zangana.

Adama a na Asula e ge'eto yi ta

adama e ili i babu ulobonu i na u yuwaan ndu.

21 Reve malingata mo ucira ma tara aatali a gbain, gashi aatali a yira, ̣vu u vari yi ̣tsumạ a mala reve u saala:

“Babila, ̣vu lyuci gbain,
cine n variyi aatali a nda,
ne ̣a Asulạ ̣a lungusạ wu nu ucira u gbain!
Ama ̣a dashi ene lyuci nda waru shi.

22 Ko za ̣a dashi uwwa ama a wa'asa ikumburu shi,

ko ndobiya shi,
ko ama e ivulusạ papin ko avana shi.
Ko za ̣a dashi yuwan ulinga ̣tsumạ a wu shi.
Waru ko za ̣a dashi uwwa ilama i yira shi.

23 Ko za ̣a dashi ene ekan e ifitila a wu shi.
Waru ko za ̣a dashi uwwa ucyo u vali ko ka a yuwusan lolo shi.

Aza a awina e itana a shi tạ a la'a ama o uvadi suru ucira.

Tsuboci tṣa wu tṣa pusạan tạ ama o uvadi suru ugbozu.

24 Asulạ a ca tạ Babila ̣tsumạlimạ adama a na wu unai amạsulạ,
na ama a Asulạ suru.

Ee, Babila una tạ akapi a ama ̣tsumạ o uvadi suru.”

19

Ama a na a ri zuva a yuwaan tạ Asulạ ica

1 Ana malingata mo ucira'a mo kotoi adanshi, reve mu uwwa mesun mạ ̣abajini o o6olo a ama zuva a yisaali:

“A cuwa Asulạ!
Iwawi, nạ tsugbain, nu ucira za vạ Asulạ a tsu a ̣a!

² Cine waa casu ama e iwuya oforo amayun a da waru wu ntsaa ta.

Wi isawaton ta cine waa ca aashakala o ucira o ndolo atsumalima,
za na zuwai ama o uvadi a nda a yuwain tsipere na ayi.

Asula a tsupa yi ta adama a na wu unai agbashi a yi.”

³ Reve waru a saalisa:

“A cuwa Asula!

Mikyon ma akina n na n kulatoi lyuci gbai'in n kara ta a gawusan babu ukotu!”

⁴ Avu azagbain ushin na aza a nashi obolo ni ili i wuma i nashi a kadato avu a yuwaan Asula aganda, za na danai nden a ndanata n tsugono. Avu a damma, “Ami!† Tsu cuwai Asula!”

Abuki o lolo a Magiri'i

⁵ Reve mu uwwa nanza e dewu atsuma a ndanata ma Asula'a, adansa:

“Suru ndu aza a na a ri ama a gbain na aza a na a ri azagbain shi,

suru ndu aza a na aa yuwusaan Asula aganda damma niyi, ‘Tsu ca wu ta tsugbain.’ ”

⁶ Reve mu uwwa mesun ma abajini o obolo a ama zuva a yisaali. U ta gashi magugwa ma abajini a mini a riyisa na mesun ma tsata ma gbain. Mu uwwa le ta adansa:

“Cuwai Asula!

Adama a na Asulazuva a tsu, Mogono me ili suru suru, Mogono ma da!

⁷ Tsu yuwain mere

reve waru tsu zanganai.

Tsu cuwai tsugbain tsa yi!

Adama a na mantsa ma yuwan ta
ana aa yuwan abuki o lolo a Magiri'i'i.
Kasa'avu va yi fofo ta aciyayi adama o ndolo.

⁸ Asula a ca yi ta utugu u lolo,
u na u la'ai utugu u na a yuwain na tsikilu,
waru u ta cece a madala.”

(Utugu'u ayi da ili i sa'ani i na ama a Asula aa yuwusan.)

⁹ Reve malingata ma Asula'a ma damma mu,
“Vu dana ili i nda: Asula a ta zuwaa za suru na
a banuyi a tyo ubata wa abuki o lolo a Magiri'i'i
aba'un.” Avu waru malingata'a u dammisa, “Ili i
nda i na Asula a dammai amayun a da.”

¹⁰ Avu n kadato a makakan ma malingata'a
adama n yuwaan yi aganda, amma avu u damma
mu, “O'o, she vu yuwaan mu aganda wan! Amu
aagbashi a da tsa wu na aza e Itoni, aza a na a guzai
amayun e ili i na Yesu palu'wai. I yuwaan Asula
aganda!”

Adama a amayun a na Yesu palu'wai ayi da i
zuwai ama aa yuwusan adanshi e ikaka ya Asula.

Za na kumbai do uri

¹¹ Reve me ene zuva ukpatu'u, na do uri lo
mishin. Waru za na danai ukumbu o do'o aala a
yi gba Za va Abula na Amayun. U tsu yuwan ta
uge'etosu mejege waru u tsu yuwan ta uvon u na
wu ntsayi. ¹² Esu a yi a dana ta a madala gashi
akina, waru wo oto ta okokolo a abunda. A dana ta
aala a lipu va yi, agba ayi da goon u revei urevu wa
yi. ¹³ Avu wo oto atugu a gbagbain a na a tsupuyi
atsuma a mpasa. Aala a yi a da “Aadanshi a Asula.”
¹⁴ Asoja a zuva a kumba ta ido i uri waru o tonishi
yi ta. O oto ta itana i uri, aza a na a la'ai aza a na a

yuwain na tsikilu, waru a ri cece. ¹⁵ Avu matsun me pe'eni ma wali mo uta o una wa yi, reve u yuwan ulinga na ayi u lyuwa aci e ida. U ta yuwan tsugono tse le na aadanga a rumu. U to roco ucira wu upan wa Asula Mogono me Ili Suru, nu u kpoko umatsun u inabi ubata u na o kpokuso masayan. ¹⁶ Ubata wa atugu a gbagbain a na a palai aagutsu a yi, a dana ta:

MOGONO MO NGONO NA ZAGBAIN VA AZAGBAIN.

¹⁷ Reve me ene malingata mo ro mishin pe o urana. Avu u yuwaan asala a na a ri a tsu'yan zuva suru adanshi na abajini o udyo: "Tawai! I boloto adama i lyuwa ilyalya ya abunda ya abuki a na Asula oo fobo! ¹⁸ Tawai! Yi kada lipu vu ngono, na nan yali a asoja, na asoja, obolo na lipu vi ido na aza a na a tsu kumba le. Tawai! Yi kada lipu va ama suru: aza a na a ri agbashi na aza a na a ri agbashi shi, na azagbain, na aza a na a ri azagbain shi!"

¹⁹ Avu me ene aadodo obolo na ngono mu uvadi suru, obolo na asoja e le o bolotosu adama a yuwan uvon na za na kumbai do'o na asoja a yi. ²⁰ Reve e reme aadodo'o, obolo na vumavasula ve epen za na yuwaan niyi ulinga wa asalama. (U yuwan ta ulinga wa asalama o ndolo adama u pusan aza a na a dana nu urotsu wa aadodo'o aza a na a yuwayin aamali a yi aganda.) Aadodo'o na vumavasula ve epe'en a vari le ta wuma atsuma a mala ma akina ma na ma kulusa na farinwuta. ²¹ Za na ri ukumbu zuva vu do'o wu una ta asoja'a suru na matsun me pe'eni'i ma na ma dana o utusa o una wa yi. Avu asala a kada lipu le suru

hali a_tsuma_ e le o o'wo bafa-bafa_.

20

A'wan ukpakukupa

¹ Ana za na kumbai do uri lyuwai aci a aadodo'o, na vumavasula ve epe'en, obolo na asoja e le, reve me ene malingata ma Asula a cipusa diga zuva, u guza ta akani o ugbamu na makpatu'utsu ma aakari a aru'un lungu-lungu. ²⁻³ Avu malingata'a me reme aagangu'u, za na danai yo diga de za na fo a tsu de Mekerencesu ko Male. Avu u tara akani'i avu u takpara yi. Reve u vari yi atsuma a aakari a aru'u'un. Avu u katsu unantsu wa aakari a aru'u'un na makpatu'utsu ma na u danai na ayi uguzu o ukere, reve u to unantsu'u cine za lo na aa gura kpatu'wa yi shi. Na Mekerencesu ma ciga ma 'yuwan u dana pe hali a'wan ukpakukupa (1,000). A mantsa mo ndolo, waa gura luluma ama o uvadi shi. Na a'wan o ndolo o koto, avu malingata'a ma bada yi mantsa wa'a.

⁴ Reve me ene ndanata n tsugono na abunda, waru aza a na a ri de nden aza a na Asula a cayi ucira u na aa yuwan tsugono tsa da. Kwisa va aza a na n'yuwatan n kukodoi a aci e le a da adama a na a dammai ikaka ya Yesu obolo na adanshi a Asula. Ama a nda a yuwaan aadodo'o ko aamali a yi aganda shi, waru a ushi urotsu wa yi e icin i le ko e ekere e le shi. A kamba ta wuma reve a danu a ndanata n tsugono'o, avu a yuwan tsugono obolo na Kristi Zamawawa hali a'wan ukpakukupa (1,000). ⁵ Ayi nda ayi da mantsa mo ufaru ma na Asula aa 'yasan ama diga o ukwa. (Akapi a akwakwa aa kamba wuma shi, hali she

na a'wan ukpakukupa o ndolo o koto.) ⁶ Aza a na Asulā a 'yasain atsuma o ukwā a mantsa ma nda a yuwan tā māzangā lon, ele ama ā yi a dā. Oo kototo le atsuma a mala ma akina shi, za na o'woi ukwā we ire. O to o'wo nan ganu āvu a yuwaan Asulā nā Zamawawa vā yi na u dangwai aganda, reve a yuwan tsugono obolo nā ayi hali a'wan ukpakukupa (1,000) o ndolo.

Asulā a lyuwa tā aci a Male

⁷⁻⁸ Nna a'wan ukpakukupa'a (1,000) o koto, malingata'a mā tā badā Male ubatā u na wu nla niyi. Reve wu utā āvu u pusaan ama e ida aza a na a bazai atsuma o uvadi ugbozu. Ida i nda i dā ā tsu de Gogu nā Magu. Male'e mo to boloto le ubatā u tā, ubatā u na aa yuwan uvon. A tā dānā abunda a na za lo aa gura kece le shi. ⁹ A baza tā suru atsuma o uvadi reve ā kandarūwā uvalatā wa ama ā Asulā ayi dā lyuci na u cigai. Reve gba akina ā tāwā diga zuva reve u kototo le. ¹⁰ A shi tā de a vari aadodo'o obolo nā vumavasulā ve epen vā yi atsuma a mala ma akina ma na mā kulūsa nā farinwuta, reve waru a vari Mekerencesu'u† pe, za na pusayin ama a nda suru ugbozu. Akina'a a ta zuwa suru nle o sowo atsumalima ayin nu urana babu ukotu.

Uge'etosu wu ukosu

¹¹ Avu me ene ndanata n tsugono n uri za na ri mgbain, reve me ene za na ri de nden. Ana u rocoyi aciyayi, reve ida nā zuva puwan waru ko za enishe le waru shi. ¹² Waru me ene tā aza a na ā kuwai de lo mishin ā makakan mā ndanata n tsugono'o, aza a na ā ri ama a gbagbain na akapi

a ama a na a buwai. Reve a kpatu'wā atagada a na a danai ili i na vuma yuwain suru. Reve a kpatu'wisā aatagada o ro, aatagada a na a danai aza a ri obolo nā Asulā kuci.* A yuwaan tā aza a na a kuwāi de uge'etosu e ili i na a yuwain, cine a ri uđanu atsumā a atagada'a. ¹³ Avu ama a na a kuwāi atsumā a mala e isawan a makakan mā ndanata n tsugono'o, adama Asulā a yuwaan le uge'etosu. Ukwā obolo nu Ukwisā a tawaa nā akwakwā a na a ri pe atsumā e le, reve Asulā a yuwaan le uge'etosu e ili i na a yuwain. ¹⁴ Avu a vari Ukwā nu Ukwisā atsumā a mala ma akina. (Ayi mala ma akina ma nda, ayi da ukwā we ire.) ¹⁵ Reve a vari ama atsumā a mala ma akina,† ele da aza a na a danai ala e le atsumā a atagada a ama a wuma shi.

21

Zuva sa'avu ni ida i sa'avu

¹ Ana alavu alavu a Asulā o uge'etosu wu za suru kotoi, reve me ene zuva† sa'avu ni ida i sa'avu. Zuva vu ufaru ni ida yu ufaru a puwan tā, waru babu mala mo ro. ² Avu me ene Lyuci va Akiza na Asulā a lyunguyi, za na ayi da Urishelima† sa'avu, waru u danā tā a cipusā diga zuva. Lyuci sa'avu'u u danā tā gashi kasa'avu na otoi utugu u lolo adama o lolo vā yi, waru gogo u tu ufofu u na waa 'yawā u ga'an nā vali vā yi. ³ Reve, mu uwwa za ro e dewu diga a ndanata n tsugono'o, adansa, “Gogo ndanata mā Asulā n tā atsumā a ama! U tā danu obolo ne ele, waru o to o'wo ama a yi. Asulā

* **20:12** Idanshi ya aatagada i na a yuwayin ulinga u damma tā “Aatagada a Ama a Wuma.”

na aciyayi u ta dana obolo ne ele, waru u ta dana Asula e le. ⁴U ta tasa abara o urewesu u le suru. Za buwa aa kuwa waru shi, ko ke'en. Ko za aa yuwan atsumolangu shi, ko u shon, ko wu uwwa mbala waru. Akuci e ili suru a puwan ta.”

⁵Avu za na ri nden a ndanata n tsugono'o u damma, “Kalyuwai! N ta kambatosu ili suru usa'avu!” Reve u damma mu, “Vu dana ili i nda, adama a na adanshi a nda amayun a da waru a ta zuwaa le ucira.”

⁶Reve waru u damma, “N yuwan ta ili i nda suru! Amu da Alfa† na Omiga.† U ta dansa amu da Ufaru waru amu da Ukosu. N ta ca za na ri a uwwusa akuli suru mini u sowo diga e esu a mini ma na me yeneshe ma na maa casu wuma. Agba aa tsupa shi. ⁷Aza a na a lyuwai aci a ta ushi ili i nda ya'a va: N to o'wo Asula e le, ele waru o to o'wo muwun n va. ⁸Amma ama a nda gba'a shi a ta tsura ubata atsuma a mala ma akina ma na ma kulusa na farinwuta: Owovoton, waru na aza a na a lyawai itoni i va, waru na aza a na a kambatoi aciyele ili yi idaba adama o unusu u na a yuwain, na aza a mona, na aza e tsipere, na aza a na a yuwusan nkunu, na aza a na aa yuwusaan amali aganda, na ama a na a yuwusan epen suru. Ayi da ukwa we ire.”

Urishelima sa'avu

⁹Avu malingata mo ro ma tawa ma damma mu, “Toni mu! N to roco wu usheli u na waa yuwan lolo na Magiri'i'i.” (Malingata ma nda, za ta da atsuma a nlingata n cindere n na n danai uguzu na akwanu e cindere aza a na a danai pe na mbala n cindere n na a yuwain o ukosu.) ¹⁰Reve Ruhu

va Asulā shiton mu, avu malingata'a ma tara mu a tyo o mogogolo ma masasan mo uga'an. De da u roco numu Lyuci va Akiza na Asulā a lyunguyi, za na ayi da Urishelima'a, waru u dana ta a cipusa diga zuva. ¹¹ Lyuci'i u shiwan ta na tsugbain tsa Asulā waru ne ekan a madala gashi mini ma shili na mini ma avu'un vadamma atali e ikebe, waru u ta cece tsa madubi ma na vaa gura ene ili ye elime. ¹² Avu a kandaruwa yi nu ukari wu ugbamu wu uga'an. U dana ta na nantsu kupa ne ejere waru unantsu suru u dana ta na malingata ma Asulā† e ipiri ya yi. A nantsu'u a dana ta ala o gundo kupa ne ejere a aza a Isra'ila, aala a ta suru o unantsu u ta. ¹³ Eeβele suru u ta na nantsu ta'atsu: aza a ta'atsu asana, aza a ta'atsu waru ugana, aza a ta'atsu uyagi, na aza a ta'atsu alivu. ¹⁴ Ukari u lyuci'i gba a suwa yi ta zuva va atali a gbagbain kupa ne ejere. A aatali suru a dana ta aala a aajiya a ta atsuma a kupa ne ejere a Magiri'i'i.

¹⁵ Malingata ma na ma dana*i* a adanshi na amu ma dana ta na aadanga a na a yuwain na zinariya. U ta yuwan ulinga na ayi tsara u rito lyuci'i, na nantsu va yi na kari va yi.* ¹⁶ Ana u rito niyi, reve we ene u ta gashi aakpati. Washin we eβele a yi nu uga'an u mishin wa yi unata u da a ri: mili ukpakukupa nu ukpakuton (1,500) u da. ¹⁷ Reve malingata'a mo rito ukari'i, agba nu uritosu u vuma ugbamu wa yi u ta zuzu na ana ukpakure na kupa na aza a tali (216). ¹⁸ Ukari'i a suwa yi ta na atali a na a ri a madala† gashi akina a shili na

* **21:15** Na vuma teme mmalu diga Isalka a 'yawa Jos, reve u kambisa toto uta'atsu, ayi da u ri unata na washin wu uβaβu wa abajini a lyuci'i.

akina a mini ma avu'un. Ili suru atsuma a lyuci'i a yuwan yi ta na zinariya na ri cece tsa madubi ma na vaa gura ene ili ye elime. ¹⁹⁻²⁰ Aatali suru atsuma a atali kupa ne ejere'e e ikyun yu usaa'a aatali e ikebe ko'o da. Ozo o ro a ta ushili, ozo o ro gba shi mini ma tsusumba, ozo o ro gba mini ma avu'un, ozo o ro gba mini ma akaramuna.†
²¹ Nantsu kupa ne ejere'e iyedi kupa ne ejere e ikebe a da. Unantsu suru a yuwan yi ta na yedi ta. Ure u gbain wa atsuma a lyuci'i a yuwan yi ta na zinariya na ri cece tsa madubi'i.

²² Me ene Aa'isamapada atsuma a lyuci'i shi, adama a na Asulazuva Mogono me Ili Suru na Magiri'i'i mo o'wo ta Aa'isamapada'a. ²³ Lyuci'i waa zama urana ko woto adama u ca yi ekan shi, adama a na tsugbain tsa Asula tsu ta casu yi ekan waru Magiri'i'i u te ikanasa yi gashi fitila. ²⁴ Ama o uvadi suru a ta danu pe atsuma e ekan a na e ikanasa lyuci'i. Ngono waru n ta tawaa nu utsuru u le de. ²⁵ Nantsu lyuci'i ta dana ukpatu'u urana suru. Aa baru le shi, adama a na aa yuwan de ayin shi, ko ke'en. ²⁶ A ta tawaa ni ili yu ulobonu nu utsuru wa ama o uvadi atsuma a lyuci'i. ²⁷ Ko

† **21:19-20** Ele icu'un ya atali kupa ne ejere a nda, suru nle a ta na ala na Tsunasara obolo na Tsugana. Apa cine a tsu de le na Tsunasara: Za vu ufaru ayi da jasper, she sapphire, she chalcedony, she emerald, she sardonyx, she carnelian, she chrysolite, she beryl, she topaz, she chrysopraxe, she jacinth she amethyst. Apa cine a tsu de le na Tsugana: Za vu ufaru ayi da yasfa, she saffir, she agat, she zummuru, she onis, she yakutu, she kirisolat, she beril, she tofaz, she kirisofaras, she yakinta she ametis. [Aza a KLP: a dana ta ala a atali o ndolo fo ununa a dana nle na Tsunasara na Tsugana, cine a dana nle'e wu uta ta a NIV na Adanshi a Asula a Tsugana.]

ke'en a lyawa ili i wuya i uwa pe shi, waru za na yuwain ili yi idaba, waru za na yuwain epen aa lyawa yi u uwa pe shi. She aza a na a danai ala e le atsuma a aatagada a ama a wuma a Magiri'i ele da aa uwa pe.

22

Udolu u na waa casu wuma

¹ Ana malingata ma Asula'a mo kotoi o rocosu mu lyuci sa'avu'u, avu waru u roco mu udolu u na u ri na mini ma na maa casu wuma. U shi te ikanasa tsā madubi ma na vaa gura ene ili ye elime. Reve u uwa e yeneshe a ndanata n na Asula na Magiri'i'i a ri nden. ² Reve u yene a cipa e memere mo ure ma lyuci'i. Danga na aa matsasan muwun n na maa casu wuma a ta lo a nge'en mu udolu'u biti. A tsu matsan ta kupa nu ure a aa'wan, u ta o woto u ta. Ama o uvadi a ta yuwusan aguma na avu'un e le. ³ Unā u na Asula a yuwayin de ili biti a tawa yi ta. Ndanata n na Asula na Magiri'i'i a ri nden u to o'wo pe a lyuci'i. Avu agbashi a yi a yuwaan yi aganda. ⁴ E te ene urewesu wa Asula waru aala a yi a ta dana ufanu e icin i le. ⁵ Aa dashi yuwan ayin waru shi. Aa zama ekan a fitila ko ekan o urana waru shi, adama a na Asulazuva Asula a ta ca le ekan. Reve a yuwan tsugono babu ukotu.

Utawu wa Yesu

⁶ Reve malingata'a u damma mu, “Adanshi a nda amayun a da, waru ili i na aa usu da. Waru Asulazuva Asula za na tsu ca amasula Ruhu va yi, u lyungu ta malingata ma yi u roco agbashi a yi ili i na yaa fara babu ujimu.”

⁷ Yesu† damma ta, “Uwwai! N ta lo a taḡa gogo. Aatagada a nda a damma ta ili i na yaa fara gogo na alanga jima. Asula a ta zuwaa aza a na a kuruyi ili i nda aba'un.”

⁸ Amu da Yahaya, za na uwwai waru we enei ili i nda suru. Reve ana mu uwwai waru me ene nle suru, avu n kaḡato adama n yuwan aganda a ana a malingata ma Asula ma na mo roco numu ili i nda. ⁹ Amma avu u damma mu, “Ko ke'en! She vu yuwaan mu aganda wan! Amu fo aagbashi a da tsā wu, obolo na amasula aza a wu, na aza a na aa kurusu adanshi a na a ri a aatagada a nda. Vu yuwaan Asula aganda!”

¹⁰ Reve u damma mu, “She vu putsaa ama e reve ili i na a dammai atsuma a aatagada adama e ili i na yaa fara gogo ni ili i na yaa fara na alanga a jima wan. Mantsa ma na ili nda yaa fara waa jima shi. ¹¹ Hali mantsa mo ndolo ma taḡa, ama a na aa yuwusan iwuya suru a lyuwa elime na mayan me iwuya, aza a na waru aa yuwusan ili yi idaba a lyuwa elime na mayan me ili i ndolo. Aza a na waru aa yuwusan ili i sa'ani a lyuwa elime na mayan me ili i sa'ani, aza a na waru a ri na akiza a 'yuwan a ciga a suma iwuya.”

¹² Yesu damma ta waru, “Uwwai! N ta lo a taḡa babu ujimu. N ta taḡa adama n ca ama suru iliyinkapa ko atsumalima adama e ili i na a yuwain. ¹³ Amu da Alfa† na Omiga.† U ta dansa amu da Ufaru waru amu da Ukosu. Amu da n yuwain ili biti, amu da waru atyo e ili biti.

¹⁴ “Asula a ta zuwaa aza a na a za'wai atugu e le cece aba'un, adama o ndolo a ta lyuwa muwun mu ufanga n na maa casu wuma, reve a uwulai nu

unantsu a uwa atsuma a lyuci'i. ¹⁵ Agba a ta putsaa icu'un ya ama a nda na aa uwa atsuma a lyuci'i: Aza a na o o'wotoi aciyele idaba nu unusu u na aa yuwusan, na aza a nkunu a uwa pe shi. Waru aza a tsipere, na aza a mona ma ama a uwa pe shi. Ne da waru aza a amali, na ama a na aa yuwusan epen suru a uwa pe shi.

¹⁶ “Amu Yesu, n lyungu ta malingata ma va u ca du ikaka i nda a tyo ubata wa aza e Itoni. Amu da Ikyun, ana Akaya, na Mawun ma Tsukaya mo ugundo mo Mogono Dawuda. † Amu da Talyo'o na tsi Ikana na Wasasa.”*

¹⁷ Ruhu va Asula na kasa'avu Magiri'i'i a damma ta, “Tawa!” Lyawa za na uwwai adansa tawa biti u damma “Tawa!” Za na aa uwwusa akuli suru, lyawa u tawa, za na cigai u sowo mini ma na maa casu wuma lyawa u tawa u sowo pere.

Ukosu

¹⁸ Amu Yahaya, n to ronuso aza a na a uwwai ikaka ya aatagada a nda atsuvu. Ikaka'a adama e ili i na yaa farasa gogo ni ili i na yaa fara na alanga jima da. Na vuma ro dashi ili i ro atsuma e ikaka i nda, Asula a ta dashi yi atsumalima. U ta zuwaa yi mbala n cindere n na n cuduwai atsuma a aatagada a nda. ¹⁹ Waru na za ro fodo ili i ro atsuma e ikaka i na i ri atsuma a aatagada a nda, Asula a ta putsaa yi na waa ushi aba'un a na a yuwain adanshi atsuma a aatagada a nda. Waru Asula a ta putsaa yi na waa lyuwa muwun mu udanga n na maa casu wuma, waru waa lyawa cu'un vuma ndolo u danu atsuma a lyuci va akiza'a shi.

* **22:16** Talyo'o nda, ayi da Ashingini a tsu de “zangada.”

²⁰ Yesu, za na dammai ili i nda suru amayun a ɗa, u damma ta, “Amayun, n ta lo a ta wa babu ujimu.”

Ami. Ta wa, Yesu Zagbain!

²¹ Lyawa Yesu Zagbain roco suru ndu isa'ani i gbain ya yi. Ami.†

**Nzuwulai n Sa'avu na Tsishingini na adiva a
na a dangulai a Nzuwulai mu Ufaru
New Testament in Tsishingini (NI:tsw:Tsishingini)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tsishingini

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tsishingini

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

bb185c63-dc44-572c-ae93-66252c4dfa1e